

**STRATEGIA ROZWOJU
GMINY PŁOŃSK
NA LATA 2023–2030**

Gmina Płońsk
BLISKO LUDZI

Opracowanie:

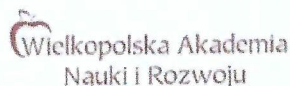
Urząd Gminy w Płońsku

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości, przy wsparciu specjalistów:

- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Iwona Nowacka – Zastępca Dyrektora Działu Strategii i Rozwoju Lokalnego,
- Klaudia Świrska – Starsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Natalia Szarzyńska – Młodsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego

Strategię Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 opracowano w oparciu o materiały źródłowe Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 zawiera dane według stanu na 31 grudnia 2022 roku, o ile nie zaznaczono inaczej.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY PŁOŃSK	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	12
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej	16
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych	21
4.1. Ocena sytuacji Gminy	22
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	25
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	28
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY PŁOŃSK	32
1. Misja i wizja	33
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym.	34
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Płońsk oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	46
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.	52
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	58
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	60
ZAŁĄCZNIKI	62
Załącznik 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Płońsk ..	62
Spis rycin	108
Spis tabel	109
Załącznik 2: Wzór ankiety	110

Załącznik 3 Tabela ewaluacyjna.....	116
Załącznik 4 Wieloletni plan inwestycji i działań Gminy Płońsk z udziałem środków zewnętrznych na lata 2022-2030.....	126

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2030 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 jest dokumentem spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Ważnym elementem w pracach nad Strategią była partycypacja społeczna. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnionych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji byli członkowie Zespołu Strategicznego, w skład, którego wchodziłi reprezentanci władz, jednostek organizacyjnych gminy i społeczności lokalnej:

- Agnieszka Goszczyńska – Przewodnicząca Zespołu,
- Aneta Brzozowska – Członek Zespołu,
- Ilona Sklepińska – Członek Zespołu,
- Ewa Stawska – Członek Zespołu,
- Grzegorz Zientarski – Członek Zespołu,
- Monika Wyszczelska – Członek Zespołu.

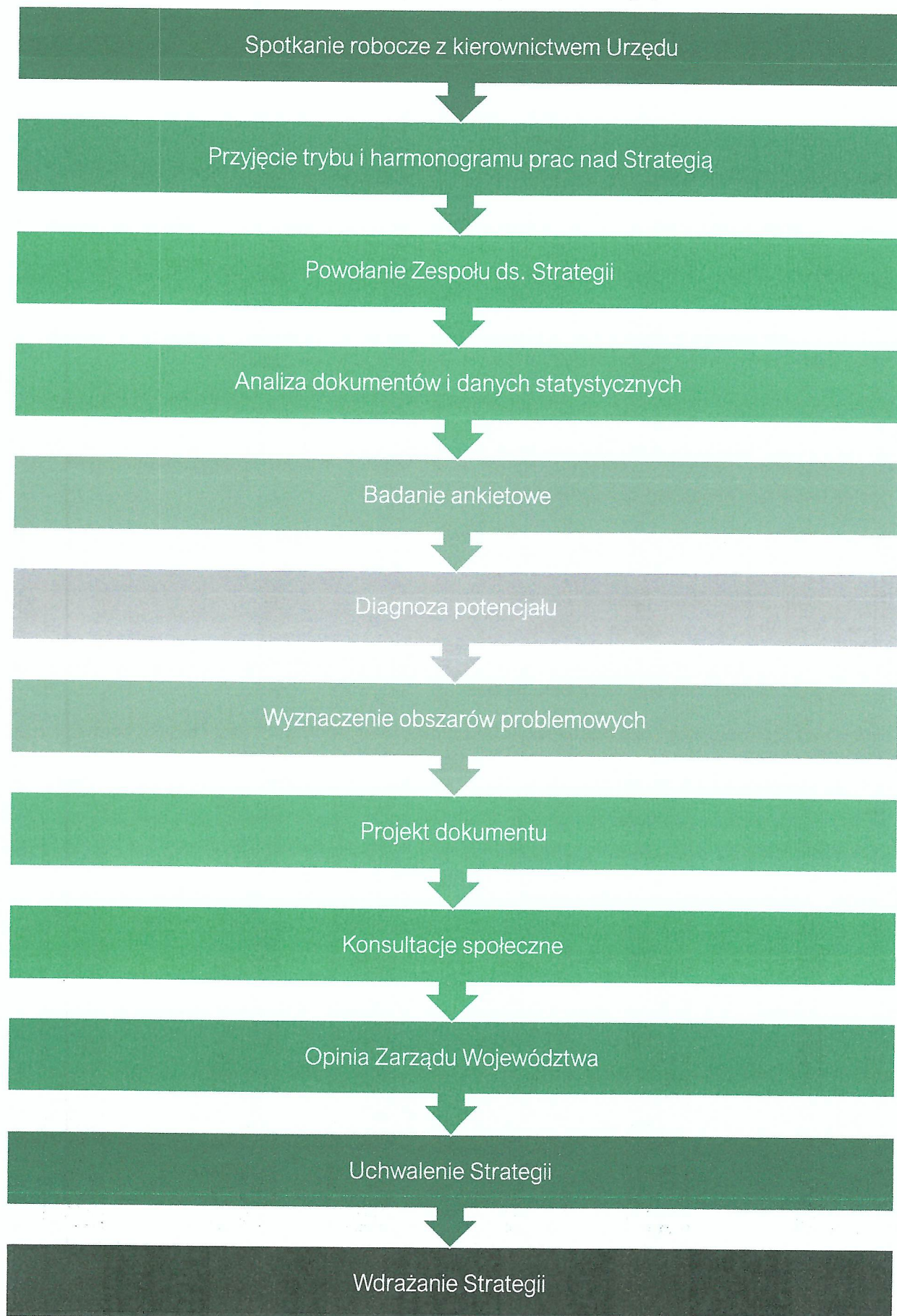
Prace nad Strategią rozpoczęto w sierpniu 2023 roku, kiedy to Wójt Gminy Płońsk podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Kolejnym krokiem było podjęcie uchwały nr LXV/452/2023 Rady Gminy Płońsk z dnia 8 sierpnia 2023 r. zmieniająca Uchwałę Nr XLIII/316/2022 Rady Gminy Płońsk z dnia 25 lutego 2022 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy, przeprowadzając badanie ankietowe wśród mieszkańców. Na tej podstawie wyznaczono obszary problemowe. Następnie wyznaczono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań, których realizacja wpłynie na osiągnięcie podstawowych celów. W styczniu 2024 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie projekt dokumentu strategicznego został poddany konsultacjom społecznym, a w późniejszym etapie zaopiniowany przez Zarząd Województwa Mazowieckiego.

Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac na Strategią:

CZĘŚĆ I:
STAN I WYZWANIA
ROZWOJU GMINY PŁOŃSK

Gmina Płońsk
BLISKO LUDZI

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Informacje ogólne

Gmina Płońsk jest gminą wiejską, położoną w północno zachodniej części województwa mazowieckiego w centralnej części powiatu płońskiego. Jest najmłodszą Gminą w powiecie, powstała w 1992 r. po podziale Miasta i Gminy Płońsk na dwie jednostki. Jest to tzw. gmina obwarzankowa, która otacza Miasto Płońsk będące odrębną gminą. Tego typu gminy nie posiadają wyraźnego centrum administracyjno-usługowego, a rolę tę odgrywa otaczane przez nie miasto. Zgodnie z klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski autorstwa profesorów Śleszyńskiego i Komornickiego (2016), utworzoną na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego, Gmina Płońsk należy do gmin o umiarkowanej funkcji rolniczej.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2022 roku, Gminę zamieszkiwało 8 365 osób, co stanowiło 9,9% ludności powiatu oraz 0,2% ludności województwa. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi 127 km², co stanowi 9,2% powiatu płońskiego oraz 0,4% województwa mazowieckiego.

Administracyjnie obszar Gminy dzieli się na 41 obrębów (Arcelin, Bogusławice, Bońki Zawady, Brody, Cempkowo, Cholewy, Cieciorki, Ćwiklin, Ćwiklinek, Dałanówek, Ilino, Ilinko, Jeżewo, Kluczewo, Słoszewo Kolonia, Krępica, Lisewo, Michalinek, Michowo, Młyńsk, Koziminy Nowe, Poczernin, Pilitowo, Poświętne, Pruszyń, Raźniewo, Siedlin, Skarżyn, Skrzyńki, Słoszewo, Koziminy Stachowe, Koziminy Stare Strachowo, Strachówko, Strubiny, Szeromin, Szerominek, Szpondowo, Szymaki, Woźniki, Wroninko), które składają się na 37 sołectw.

Wnioski:

1. Gmina charakteryzuje się intensywnym, miejskim zagospodarowaniem terenu, jak również o stricte wiejskim charakterze osiedlania.
2. Gmina poza funkcjami rolniczymi posiada też funkcje przemysłowe, usługowe, czy też logistyczne, jednocześnie cechując się wysokimi walorami krajobrazu przyrodniczego.

Transport i łączność

Przez teren Gminy przebiegają dwa ważne szlaki komunikacyjne: przebiegająca z północy droga ekspresowa nr 7 (Gdańsk – Warszawa – Kraków – Chyżne) oraz z południa nr 50, przez co jednostka włączona jest do krajowego systemu transportowego. Dodatkowo przez zachodnią część Gminy przebiega droga krajowa nr 10, łącząca się z drogą krajową nr 50 (stanowiąca otwartą od północy obwodnicę aglomeracji warszawskiej, przeznaczona do przejęcia intensywnego ruchu drogowego omijającego Warszawę od południa: Ciechanów – Płońsk – Sochaczew – Grójec – Ostrów Mazowiecka) na terenie Miasta Płońsk. We wschodniej części Gminy, przez miejscowości: Poświętne, Strachówko i Strachowo przebiega droga wojewódzka nr 632 (Płońsk – Marki). Wyżej wymienione drogi ekspresowe, krajowe oraz wojewódzkie wraz z systemem dróg powiatowych zapewniają zewnętrzne powiązania komunikacyjne.

Obecnie trwają prace nad przebudową trasy krajowej nr 7 do parametrów drogi ekspresowej. Docelowo planuje się, aby droga krajowa nr 10 również stała się drogą ekspresową z perspektywą przebudowy jej korytarza. Stanowią one infrastrukturę sieci bazowej TEN-T: Bałtyk – Adriatyk, która zapewnia połączenie z państwami basenu Morza Adriatyckiego oraz Austrią, Czechami i Słowacją.

Drogi gminne stanowią uzupełnienie układu drogowego, ich długość wynosi 212,1 km z czego 83,4 km wg. danych GUS na koniec 2022 roku jest nieutwardzonych. Przez teren gminy ani w jej pobliżu nie przebiegają autostrady.

Więszymi jednostkami w pobliżu Gminy Płońsk są: Warszawa (około 64 km na południowy wschód – 1 h jazdy samochodem), Płock (około 50 km na zachód – 50 minut jazdy samochodem) i Ciechanów (około 35 km na północny wschód – 40 minut jazdy samochodem).

Przez tereny Gminy Płońsk przebiega linia kolejowa nr 027, a na jej obszarze znajdują się 2 stacje kolejowe: zlokalizowana przy północno-zachodniej granicy w miejscowości Arcelin oraz wschodniej – w miejscowości Dalanówek. Ponadto stacja znajduje się również na obrzeżach Miasta Płońsk.

Podmiotem realizującym przewozy na terenie Gminy Płońsk są prywatne firmy m.in. „Sanimax-Transport s.c.”.

Dodatkowo przez obszar gminy przebiega trasa Przewozów Pasażerskich Żuromin (Żuromin - Raciąż - Baboszewo - Płońsk – Warszawa Dworzec Zachodni). Do Warszawy można również dotrzeć wybierając inne firmy prywatnych przewoźników (Żuromin - Raciąż - Baboszewo - Płońsk – Warszawa).

Wnioski:

1. Układ sieci transportowej Gminy Płońsk, jako gminy obwarzankowej uniemożliwia skuteczne skomunikowanie wszystkich miejscowości Gminy z pominięciem miasta centralnego.
2. Drogi wymagają nie tylko remontów i modernizacji, ale również budowy i rozbudowy m.in. w okolicach zakładów przemysłowych oraz na terenach punktów wydobywczych kruszyw o większej nośności.
3. Istotnym jest by współpracować z Mazowieckim Zarządem Dróg Wojewódzkich w Warszawie, Powiatowym Zarządem Dróg w Płońsku, Miastem Płońsk oraz GDDiKA w zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy.
4. W celu ograniczenia emisji liniowej, a także przeciwdziałania wykluczeniu komunikacyjnemu zalecany jest dalszy rozwój komunikacji zbiorowej oraz infrastruktury rowerowej.
5. Działania modernizacyjne oraz rozbudowujące sieć drogową powinny uwzględniać potrzebę stałego zwiększania bezpieczeństwa w ruchu drogowym, m.in. poprzez wprowadzenie aktywnych przejść dla pieszych oraz rozwój oświetlenia drogowego i innych elementów bezpieczeństwa, włączając w to również zwiększenie ilości punktów świetlnych, zarówno oświetlenia z sieci, jak również montaż lamp solarnych.
6. Istnieje potrzeba budowy systemu tras rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych tworzących funkcjonalną sieć połączeń pomiędzy miejscowościami w Gminie.

Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, które pokrywają aż 87,81% powierzchni Gminy, co wyraźnie wskazuje na rolniczy charakter gminy. Zabudowa mieszkaniowa rozproszona jest w obrębie całej jednostki, natomiast najbardziej skupiona jest w następujących miejscowościach: Szerominek, Siedlin, Ilinko, Bońki i Brody – najczęściej w pobliżu granic Miasta.

Gmina Płońsk, pod względem jakości gleb, głównie posiada grunty o średniej jakości. Obszary o najwyższych wartościach użytkowych, zaliczane do klas II-III, stanowią około 26% ogólnej powierzchni gruntów rolnych w gminie, co przewyższa średnią dla całego powiatu (22%). Te tereny znajdują się głównie w sołectwach, takich jak Ćwiklin (58%), Michowo (79%), Poświętne (71%) i Siedlin (56%). Są to gleby o największym potencjale rolniczym, doskonale nadające się do uprawy roślin o wyższych potrzebach pokarmowych i stanowią ważną bazę dla intensyfikacji produkcji rolnej, szczególnie w uprawach pszenicy i buraka cukrowego.

Zgodnie z Planem zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, Gmina Płońsk ujęta została jako część podregionu ciechanowskiego i zakwalifikowana do wiejskiego obszaru funkcjonalnego uczestniczącego w procesach rozwojowych.

Zgodnie ze Strategią rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze Gminę Płońsk zalicza się do Ciechanowskiego Obszaru Strategicznej Interwencji – problemowego. Interwencja w OSI ciechanowskim zorientowana będzie na podnoszenie poziomu przedsiębiorczości, rozwój firm i poprawę oferty inwestycyjnej podregionu, czego efektem będzie wzrost liczby miejsc pracy i wzmocnienie bazy dochodowej samorządów lokalnych.

Nadrzędnym dokumentem określającym politykę przestrzenną Gminy jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Płońsk przyjęte Uchwałą Nr XXXVI/248/2017 Rady Gminy Płońsk z dnia 18 sierpnia 2017 r.

Na terenie Gminy Płońsk obowiązują 34 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, pokrywające 30,51% powierzchni Gminy. Zauważalna jest ich koncentracja w centralnej części Gminy, wokół południowej granicy Miasta Płońsk oraz północno-zachodniej części Gminy. Duża ich część obejmuje tereny rolnicze

W przypadku, gdy miejscowy plan nie zostanie uchwalony jako jego zamiennik funkcjonuje decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Decyzje wydawane są w oparciu o analizę urbanistyczną przy zachowaniu warunków wynikających z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. 24 września 2023 roku ustawa się zmieniła, w chwili obecnej do dnia 31 grudnia 2025 roku obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a po tym czasie zagospodarowanie terenu odbywać się będzie na podstawie planów ogólnych, w których wyznaczone będą obszary, dla którym można będzie wydawać decyzje o warunkach zabudowy.

Wnioski:

1. Gmina posiada odpowiednie tereny, które mogą być wykorzystane do celów budownictwa mieszkaniowego, a także zabudowane i niezabudowane nieruchomości, które mogą być wykorzystane w celach inwestycyjnych.
2. Na sytuację przestrzenną niewątpliwym wpływ ma także centralne położenie Miasta Płońsk i jego rozwój przestrzenny. Szczególnie widoczne jest to w przypadku miejscowości Szerominek, Bońki, Szeromin zachowujących ciągłość zabudowy z Miastem. Na terenie Gminy można spotkać zarówno wsie skupione, jak i zabudowę rozproszoną. W znacznym stopniu rozwija się budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne.
3. W związku z nowelizacją ustawy o zagospodarowaniu i planowaniu przestrzennym, w najbliższych latach, należy podjąć działania mające na celu uporządkowanie przestrzeni w Gminie oraz opracowanie Planu Ogólnego.

Walory przyrodnicze i kulturowe

Zgodnie z regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski J. Kondrackiego, Gmina Płońsk położona jest w zasięgu makroregionu Niziny Północno mazowieckiej, mezoregionu Wysoczyzny Płońskiej.

Z punktu widzenia hydrograficznego Gmina Płońsk należy do dorzecza Wisły oraz regionu wodnego Dolnej Wisły. Na terenie Gminy występują następujące jednolite części wód powierzchniowych: Wkra od Mławki do Sony (RW20001126879), Naruszewka (RW200010268949), Dobrzyca (RW2000102687289), Płonka do Żurawianki (RW2000102687679), Raciążnica od Rokitnicy do ujścia (RW2000112687299), Płonka od Żurawianki do ujścia (RW2000112687699). Główną rzeką na terenie Gminy Płońsk jest rzeka Płonka. Jest to rzeka o długości 42,6 km, stanowiąca prawy dopływ Wkry.

Na terenie Gminy Płońsk występują następujące obszarowe formy ochrony przyrody, które łącznie zajmują 6,5% powierzchni Gminy:

- Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu – w całości położony jest w granicach Nadleśnictwa Płońsk. Jest to morenowa równina, która posiada urozmaicenie w postaci łańcucha wzgórz morenowych i kemowych o maksymalnej wysokości 100 m n.p.m.
- Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje tereny otaczające dolinę rzeki Wkry. Został uznany za obszar chroniony ze względu na wyjątkowe walory krajobrazowe oraz zróżnicowane ekosystemy, które stanowią istotną wartość. Obszar ten ma także potencjał turystyczny i rekreacyjny. Ponadto pełni istotną funkcję w roli korytarzy ekologicznych, które pomagają w zachowaniu ciągłości środowiska przyrodniczego oraz bioróżnorodności.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Aleja Pachnicowa (Natura 2000) – zajmuje powierzchnię 1,09 ha. W obrębie Alei Pachnicowej stwierdzono występowanie chrząszcza, gatunku bliskiego zagrożenia, pachnica dębowa *Osmoderma eremita*.
- 11 pomników przyrody w tym jeden głaz narzutowy
- 2 użytki ekologiczne (bagny).

Na terenie Gminy Płońsk zakwaterowanie i ofertę gastronomiczną zapewniają w szczególności gospodarstwa agroturystyczne. Obiekty te chętnie współpracują z samorządem przy organizacji różnych uroczystości gminnych. Ponadto, w Gminie znajduje się Jeździecki Klub Sportowy Poczernin, który oferuje pensjonat i hotel oraz profesjonalne treningi sportowe. Dostępna oferta umożliwia spędzenie wolnego czasu w wspaniałej sielskiej atmosferze.

Wnioski:

1. Wyjątkowy krajobraz przyrodniczy i kulturalny Gminy Płońsk stanowi doskonale miejsce do funkcjonowania turystyki. Na jej obszarze nie występuje uciążliwy przemysł, co czyni ją czystym oraz spokojnym regionem. Uwarunkowania te sprzyjają rozwojowi turystyki weekendowej, agroturystyki oraz turystyki rowerowej. Mazowieckie wsie stanowią atrakcyjny cel wycieczek dla mieszkańców dużych miast, zwłaszcza Warszawy.
2. Niskie pokrycie obszarami chronionymi zwiększa możliwości inwestycyjne oraz mieszkaniowe Gminy.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Gospodarka lokalna i rynek pracy

W 2022 roku w Gminie Płońsk było zarejestrowanych 805 podmiotów gospodarczych według rejestru REGON. Na terenie Gminy Płońsk według sekcji PKD 2007 najwięcej firm w 2022 r. należało do sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle) – było ich 242, co stanowiło 26% wszystkich przedsiębiorstw na terenie Gminy. Kolejne są przedsiębiorstwa sekcji F (budownictwo): 120, co stanowiło 15% ogółu firm, a dalej sekcji: C – przetwórstwo przemysłowe: 74, co stanowiło 9%, H – transport i gospodarka magazynowa: 66, co stanowiło 8%, S i T – pozostała działalność usługowa: 66, 8% oraz M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna: 65, co stanowiło 8% wszystkich przedsiębiorstw).

W 2022 roku w Gminie Płońsk funkcjonowało 10,9% wszystkich podmiotów gospodarczych w powiecie płońskim, a ich udział wzrósł o 1,6 punktu procentowego od 2018 roku. To umiejscowiło ją na drugim miejscu pod względem wzrostu wśród wszystkich gmin powiatu. Przeliczenie wskaźników względem liczby ludności pokazało, że Gmina Płońsk w 2022 roku miała 96 podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców, co było wyższe od średniej w powiecie (88) i niższe od średniej w województwie (176).

Z uwagi na uwarunkowania przyrodnicze, wysoką jakość gleb oraz wysoki procent gruntów rolnych w powierzchni gminy, na terenie gminy Płońsk funkcjonuje aż 881 gospodarstw rolnych. Spośród tej liczby zaledwie w 258 dochody z działalności rolniczej stanowiły ponad 50% dochodów ogółem.

Stopa bezrobocia w Gminie Płońsk wyniosła 6,9% w 2022 roku, co było wyższe niż średnia dla powiatu płońskiego (6,6%) i województwa mazowieckiego (3,6%). Udział bezrobotnych na terenie Gminy od 2021 roku utrzymuje się na stałym poziomie.

Wnioski:

1. W Gminie Płońsk obserwuje się wzrost liczby przedsiębiorstw przy zachowaniu pozytywnej dynamiki zachodzących zmian.
2. Podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy skupione są głównie w branżach: w handlu hurtowym i detalicznym, budownictwie, transporcie i gospodarce magazynowej oraz przetwórstwie przemysłowym.
3. W Gminie Płońsk obserwuje się korzystne wskaźniki gospodarcze m.in. wzrost liczby podmiotów gospodarczych. To może wskazywać na dobre perspektywy rozwoju gospodarczego i społecznego dla regionu. Istnieje potencjał do dalszego wzrostu i zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza poprzez wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz inwestycje w infrastrukturę.

Infrastruktura i środowisko – urządzenia sieciowe

Podmiotem odpowiedzialnym za zaopatrywanie mieszkańców Gminy Płońsk w wodę jest Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o., który znajduje się przy ul. Płockiej 33 B w Płońsku. Udziały GZK w 100% należą do Gminy Płońsk. Zaopatrzenie w wodę odbywa się w oparciu o ujęcia wód podziemnych. Na terenie jednostki zlokalizowane są 3 ujęcia wody oraz towarzyszą im stacje uzdatniania wody (Szerominek, Krępicza i Cholewy).

Podmiotem odpowiedzialnym za odprowadzanie ścieków z terenów Gminy jest Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o.

Biorąc pod uwagę dane GUS za 2022 rok, dostęp do sieci wodociągowej miało 98,4% mieszkańców Gminy Płońsk. Długość eksploatowanej sieci wodociągowej wynosiła 232 km.

Dostęp do sieci kanalizacyjnej zgodnie z danymi GUS w 2022 roku miało jedynie 11,1% Gminy Płońsk. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej wynosiła 10,7 km.

Na terenie Gminy Płońsk zlokalizowana jest oczyszczalnia ścieków w miejscowości Poświętne, przy ul. Pułtuskiej 5. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Płonki, a ich źródłem są dopływy z terenu miasta Płońsk oraz z obszarów gminy Płońsk i gminy Baboszewo. Wydajność oczyszczalni wynosi 66 600 RLM.

Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej znacznie przewyższa udział osób korzystających z kanalizacji. Oznacza to, że część mieszkańców gromadzi ścieki w zbiornikach bezodpływowych lub przetwarza w przydomowych oczyszczalniach ścieków. Ścieki z obszarów aglomeracji bez systemu kanalizacji zbiorczej trafiają do oczyszczalni za pośrednictwem koncesjonowanych przedsiębiorców, uprawnionych do opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Przez teren Gminy Płońsk przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia relacji Rembelszczyzna – Włocławek. Według danych GUS z 2022 r. dostęp do sieci gazowej miało jedynie 19,2% mieszkańców.

Wnioski:

1. Należy stale rozbudowywać i podnosić jakość infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazowej na terenie Gminy.
2. Gmina Płońsk charakteryzuje się niskim udziałem korzystających z instalacji gazowej, co determinuje zaopatrywanie budynków w ciepło w oparciu o indywidualne źródła ogrzewania, wśród których dominują tzw. „kopciuchy”.
3. Gmina posiada potencjał do rozwoju odnawialnych źródeł energii, z wykorzystaniem energii wiatru i słońca.

Gospodarka odpadami

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i wywóz odpadów komunalnych na terenie Gminy jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Płońsku Sp. z o.o. zlokalizowane przy ul. Mickiewicza 4. Na terenie Gminy Płońsk znajduje się Składowisko Odpadów w Dalanówku oraz sortownia i kompostownia w miejscowości Poświętne.

W okresie od 2018 r. do 2022 r. ilość odpadów komunalnych zebranych od mieszkańców stale rosła. Wynik z 2018 r. w stosunku do 2022 zwiększył się o 522,68 Mg: z 2180,33 do 2 703,01 Mg (wzrost o 24%). Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów od 2021 roku zwiększa się. Wskaźnik ilości odpadów przypadających na jednego mieszkańca zwiększył się z 0,28 Mg w 2018 roku do 0,34 Mg w 2022 roku.

Na terenie Miasta Płońsk przy ul. Żołnierzy Wyklętych zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK), którego właścicielem jest PGK Sp. z o.o. w Płońsku.

Wnioski:

1. Rosnący udział odpadów poddanych segregacji wskazuje na coraz większą świadomość społeczną oraz zaangażowanie w ochronę środowiska. Ten pozytywny trend sygnalizuje, że zarówno mieszkańcy, jak i władze lokalne, zaczynają bardziej doceniać znaczenie właściwego zarządzania odpadami. Warto więc kontynuować działania edukacyjne i informacyjne, aby jeszcze bardziej zwiększyć świadomość społeczną na temat segregacji i recyklingu odpadów. Taka inicjatywa może prowadzić do dalszego zmniejszenia ilości generowanych odpadów oraz poprawy efektywności gospodarki odpadami, co jest kluczowe dla zrównoważonego rozwoju społeczeństwa.

Pozostała działalność w zakresie ochrony środowiska

Gmina Płońsk podejmuje szereg innych działań na rzecz ochrony środowiska, opartych o dedykowane programy: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Płońsk na lata 2023-2026 z perspektywą na lata 2027-2030, Program ograniczenia niskiej emisji dla gminy Płońsk na lata 2018-2024, Program oczyszczania Gminy Płońsk z azbestu na lata 2023-2032 oraz roczne programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy.

Gmina Płońsk współpracuje z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie w sprawie programu Czyste Powietrze, którego podstawowym celem jest poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z istniejących jednorodzinnych budynków mieszkalnych. Program oferuje dofinansowania dla mieszkańców w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany pieców oraz instalacji OZE.

Gmina dofinansowuje usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej, dzięki dotacjom ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Wnioski:

1. Postępujące zanieczyszczenie środowiska oraz wynikające z niego zmiany klimatyczne, będące skutkiem nadmiernej ekspansji człowieka na środowisko zmuszają do podejmowania działań ograniczających jego degradację oraz służących poprawie jego składowych. Działania te powinny być związane są w szczególności z ochroną powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb.
2. Działania w zakresie wymiany źródeł ciepła skierowane do mieszkańców Gminy powinny koncentrować się wokół wspierania wymiany przestarzałych i wysokoemisyjnych pieców grzewczych na technologie nisko i zeroemisyjne (np. odnawialne źródła energii).
3. Jako że termin obowiązywania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej upływa w trakcie obowiązywania opracowywanej Strategii Rozwoju, dla prowadzenia skutecznej polityki w tych zakresach, konieczna będzie aktualizacja, uwzględniająca obecne uwarunkowania i przyszłe wyzwania stojące przed Gminą.

Stan finansów samorządowych

Dochody ogółem budżetu Gminy Płońsk na przestrzeni lat 2017-2022 corocznie ulegały zwiększeniu. W 2017 roku dochód wynosił 31,8 mln zł, a w 2022 było to 59,2 mln zł. Na przestrzeni pięciu lat nastąpił zatem wzrost o 27,4 mln zł, tj. 86%.

Wśród dochodów budżetowych najwyższy udział stanowią dochody bieżące (średnio 94,18% w latach 2017-2022). Widoczny wpływ na ich kształtowanie ma wysoki udział kwot pochodzących z pozostałych dochodów bieżących, w których zawiera się również podatek od nieruchomości oraz dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące.

Wraz ze wzrostem dochodów, zauważalny jest również wzrost wydatków, które od 2019 r. zwiększały się systematycznie rok do roku. Wydatki ogółem w 2017 roku kształtowały się na poziomie 29,9 mln zł, natomiast w roku 2022 wynosiły 57,8 mln zł. Nastąpił zatem wzrost o ponad 27,9 mln zł, co oznacza, że wydatki te, w porównaniu do roku 2017 prawie się podwoiły.

W strukturze dochodów budżetu Gminy Płońsk w latach 2017-2022 najwyższy udział stanowiły dotacje (34-39%). Dochody własne, bez udziałów w PIT i CIT, w 2017 r. i 2018 r. utrzymywały się na stałym poziomie 26%, następnie w 2019 r. spadły do 25%. W kolejnych latach udział dochodów własnych wzrastał i w 2022 r. wynosił 31%. Udział w podatkach centralnych utrzymywał się na poziomie w przedziale 12-15%, średnio było to około 14%. Im wyższe dochody własne, tym większa samodzielność gminy w prowadzeniu jej gospodarki finansowej, większa samodzielność w określaniu swoich celów: bieżących i rozwojowych. Od 2020 r. możliwości te z roku na rok się zwieszały, jednakże budżet Gminy wciąż w dużej mierze opiera się na dotacjach i subwencjach. W 2022 r. sytuacja ta uległa poprawie w stosunku do poprzednich lat, jednakże znany wpływ na to miało przeniesienie realizacji programu „Rodzina 500+” z gmin do ZUS, zmniejszając tym samym dochody gmin z tytułu dotacji. Wynikiem tej zmiany był wzrost sumy udziału procentowego dochodów własnych i udziału w podatkach centralnych, która wyniosła 46%.

Zgodnie z Uchwałą Nr LXVII/475/2023 Rady Gminy Płońsk z dnia 26 września 2023 r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Płońsk, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jest jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) i w latach 2023-2030 wyniesie ok. 40,74 mln zł, w tym ponad 26 mln zł w 2023 roku.

Wnioski:

1. Niekorzystną sytuacją jest niewielki udział dochodów własnych Gminy w strukturze dochodów ogółem, który uzależnia ją finansowo w znacznym stopniu od środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.
2. Sytuacja finansowa Gminy kształtuje się obecnie na stabilnym poziomie, który nie zagraża bezpieczeństwu jej funkcjonowania w najbliższej przyszłości. Fluktuacje rynkowe oraz utrzymujący się wysoki poziom inflacji może jednak wpłynąć znacząco na możliwości inwestycyjne Gminy w najbliższych latach.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego Gmina Płońsk w roku 2022 liczyła 8 365 mieszkańców, co w przeliczeniu na powierzchnię wynosiło 65 os./km². Z tego względu gęstość zaludnienia w Gminie była jedną z wyższych w powiecie płońskim, gdzie średnia gęstość zaludnienia kształtowała się na poziomie 61 os./km². W latach 2018-2022, Gmina Płońsk charakteryzowała się najwyższą wartością wskaźnika dynamiki liczby ludności, równą 101,5%, co oznacza, że w badanym okresie populacja Gminy zwiększyła się.

Rozpatrując zmiany liczby ludności w Gminie Płońsk w szerszym horyzoncie czasowym, od 2003 roku, widać, że liczba ludności zwiększyła się o niemal 21% i ulegała corocznemu wzrostowi. Na taki stan rzeczy wpływ miało bardzo wysokie saldo migracji.

Analizując wskaźniki demograficzne dla Powiatu Płońskiego obserwuje się postępujący proces starzenia się społeczeństwa. W Gminie Płońsk udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w 2018 roku wynosił 19,40%, a w 2022 roku było to już 21,10%. Zatem dynamika wzrostu wskaźnika wynosiła 109% na przestrzeni 4 lat.

Istotnym wskaźnikiem demograficznym jest również udział ludności w tzw. wieku kreatywnym – mających 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem. Niestety dynamika zmian w tym zakresie jest negatywna dla wszystkich analizowanych jednostek. Negatywne zmiany w Gminie Płońsk następują o wiele szybciej niż w granicach powiatu i województwa. Stosunek mieszkańców w wieku 25-34 lat do ogółu ludności w 2018 r. wynosił 14,87%, natomiast w 2022 był niższy o ponad 3 punkty procentowe i wynosił 11,46%.

Pogłębiając analizę struktury demograficznej w Gminie Płońsk, można zauważyć, że w latach 2018-2022 każdego roku wzrastała liczba osób każdej kategorii wiekowej – przedprodukcyjnej, produkcyjnej oraz poprodukcyjnej. Należy jednak zwrócić uwagę, że najszybciej rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym (wzrost o 12%), a najwolniej w wieku przedprodukcyjnym (wzrost o 9%). Liczba osób w wieku produkcyjnym wzrosła natomiast o 12%. Nadwyżka osób w wieku przedprodukcyjnym nad seniorami zapewnia zastępowalność pokoleniową i na rynku pracy. Zauważa się jednak powolne starzenie się społeczeństwa, co jest charakterystycznym zjawiskiem dla całego kraju.

Wnioski:

1. Utrzymujące się cały czas na wysokim poziomie saldo migracji pokazuje, że Gmina Płońsk jest atrakcyjnym miejscem do osiedlania się. Tak znaczny przyrost liczby mieszkańców niesie za sobą wyzwania związane z zapewnieniem odpowiedniego poziomu obsługi, zarówno pod względem infrastrukturalnym, jak i usług społecznych. Część z nich, ze względu na sąsiedztwo z ośrodkiem miejskim, może być jednak realizowana poza Gminą.
2. Nadwyżka osób w wieku przedprodukcyjnym nad seniorami zapewnia zastępowalność pokoleniową i na rynku pracy.
3. Proces starzenia się społeczeństwa będzie w przyszłości prowadził do zwiększenia zapotrzebowania na usługi dedykowane seniorom, takie jak specjalistyczna opieka opiekuńcza i opieka wytchnieniowa. Ten trend może rodzić wyzwania związane z utrzymaniem szkół oraz dostępnością pracy dla nauczycieli, jak również może wymagać przemyślanej adaptacji struktur społecznych i gospodarczych.

Kapitał społeczny – żłobki, przedszkola oraz oświata

Na terenie Gminy Płońsk nie funkcjonują placówki świadczące opiekę nad dziećmi do lat 3. Natomiast najbliższe żłobki znajdują się na terenie Miasta Płońsk.

Opiekę przedszkolną w obrębie Gminy zapewniają 2 oddziały przedszkolne, znajdujące się w publicznych szkołach podstawowych oraz 3 przedszkola niepubliczne. Oddziały przedszkolne w Siedlinie i Lisewie oraz Oddział Przedszkolny w Niepublicznej Szkole "Żywioty" w Szerominku czynne są przez 8 godzin w godzinach 7:30-15:30. Niepubliczne Przedszkole "Kolorowa Ciuchcia" w Arcelinie oraz Przedszkole Integracyjne "AKADEMIA ABCD" w Szerominku są otwarte przez 11 godzin dziennie, co ma znaczenie dla rodziców pracujących w wymiarze całego etatu. Wielkość grup w placówkach oscyluje w przedziale 8-17 dzieci. Najwięcej grup (6) mieści się w niepublicznym przedszkolu integracyjnym, a liczba uczęszczających do niego dzieci wynosi 86.

Gmina Płońsk jest organem prowadzącym Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Siedlinie oraz Szkoły Podstawowej w Lisewie. Pierwsza z wymienionych szkół jest większa pod względem liczby uczniów oraz prowadzonych oddziałów. Do Szkoły Podstawowej w Siedlinie w roku szkolnym 2022/2023 uczęszczało 185 uczniów, do 10 oddziałów (średnia wielkość oddziału wynosiła 19 osób). Natomiast do Szkoły Podstawowej w Lisewie uczęszczało 123 uczniów w 8 oddziałach o średniej wielkości 15 osób.

Na terenie Gminy Płońsk oprócz dwóch szkół podstawowych prowadzonych przez jednostkę samorządową, funkcjonuje również Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Żywioty”. Jej organem prowadzącym jest stowarzyszenie „Integritas”. Zajęcia odbywają się w klasach liczących 18 osób, gdzie realizuje się program edukacyjny poszerzony w stosunku do standardowej podstawy programowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Analizując średnie wyniki egzaminów ósmoklasisty uczniów Gminy Płońsk w latach 2020-2023 można zauważyć, że co roku przedmiotem, który sprawia uczniom największe trudności jest matematyka. Najwyższe wyniki natomiast dzieci osiągają z egzaminu z języka angielskiego. Co roku wyniki z większości przedmiotów są coraz wyższe (wyjątek stanowiła matematyka w 2023 roku).

Zestawiając średnie wyniki z egzaminu ósmoklasisty uczniów z Gminy ze średnią z powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego w roku 2023 można wnioskować, że nauczanie z języka polskiego jest na porównywalnym poziomie w szkołach we wszystkich analizowanych jednostkach. Wyniki z egzaminu z matematyki ukazują większe różnice. Średnia uczniów Gminy była poniżej średniej powiatu oraz województwa. Natomiast język angielski wśród uczniów Gminy Płońsk wypada lepiej niż średnie szkół na obszarze większych jednostek.

Wnioski:

1. Należy rozwinąć politykę żłobkową oraz przedszkolną w celu zapewnienia opieki wszystkim chętnym dzieciom, co za tym idzie – przyspieszać proces powrotu rodziców na rynek pracy. Mieszkańcy zauważają potrzebę stworzenia miejsca dla dzieci do lat 3.
2. Stałe podnoszenie poziomu edukacji w gminie powinno odbywać się zarówno na drodze modernizacji infrastruktury szkolnej, doposażenia bazy dydaktycznej placówek oświatowych, zwiększania liczby oraz atrakcyjności oferowanych zajęć pozalekcyjnych, jak i poprawy jakości pracy kadry nauczycielskiej (np. poprzez modyfikację systemu motywacyjnego) oraz systemowe wsparcie uczniów zdolnych i słabszych).

3. Dopełnienie systemowych działań w zakresie wsparcia rozwoju edukacji powinno także następować na drodze rozwoju współpracy z obecnymi w Powiecie organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze oświaty, nauki, kultury, sportu, itp.

Kultura i sport

Na obszarze Gminy Płońsk nie ma zlokalizowanych podmiotów realizujących zadania w zakresie kultury – znajdują się one w Mieście Płońsk, w którym mieszkańcy gminy zaspokajają swoje potrzeby w tym zakresie. Jediną placówką kulturalną opisywanej jednostki jest Gminna Biblioteka Publiczna w Płońsku, która mieści się w budynku Urzędu Gminy przy ul. Pułtuskiej 39, stanowi odrębną jednostkę organizacyjną. Biblioteka nie posiadała wystarczających środków na organizację wydarzeń kulturalnych, promujących czytelnictwo.

Najważniejszymi cyklicznymi wydarzeniami integrującymi różne grupy wiekowe na terenie Gminy Płońsk są Obchody rocznicy Szarży Arcelińskiej w celu upamiętnienia wydarzeń historyczno-kulturalnych w obronie Płońska oraz Płońskie Gminne Dożynki.

Upowszechnieniem kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży zajmują się następujące podmioty:

- Gminny Klub Sportowy „Gladiator” Słoszewo,
- Gminny Uczniowski Klub Sportowy „Orzeł” Siedlin,
- Zespół Ludowy Gminy Płońsk „Swada”.

Infrastruktura sportowa na terenie Gminy Płońsk obejmuje 8 obiektów. W Arcelinie, Jeżewie, Słoszewie, Szerominku oraz Poczerninie znajdują się ogólnodostępne boiska sportowe przeznaczone dla mieszkańców we własnym zakresie. W Siedlinie oraz w Lisewie znajdują się Orliki, na których odbywają się zajęcia organizowane dla szkół, ale dostępne też, po godzinach pracy placówek oświatowych, dla mieszkańców. Ponadto przy szkole w Siedlinie oraz Lisewie wybudowano 3-torową bieżnię oraz zestaw street workout o bezpiecznej nawierzchni.

Na terenie Gminy Płońsk funkcjonuje 8 świetlic wiejskich z zapleczem gastronomicznym, które znajdują się w następujących miejscowościach: Cempkowie, Ćwiklinie, Skarżynie, Słoszewie Kolonii, Strachowie, Szerominie, Szerominku oraz w Arcelinie.

Wnioski:

1. Podejmowane działania w zakresie rozwoju kultury muszą zostać wzmocnione przez ich odpowiednią promocję, tak aby informacja o nich miała możliwość dotarcia do jak najszerszej grupy odbiorców wewnątrz, ale także na zewnątrz Gminy.
2. Istniejąca w Gminie baza sportowa i rekreacyjna zapewnia jej mieszkańcom możliwość stałego dbania i rozwijania własnej kultury fizycznej, niemniej konieczne jest także podjęcie działań w zakresie budowy nowych obiektów ogólnodostępnej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Zmieniające się potrzeby mieszkańców (wynikające ze zmian demograficznych, postępu technologicznego, zmiany zainteresowań ludzi) powinny pociągać za sobą także rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej, dostosowanej do wymagań mieszkańców w każdej grupie wiekowej.

Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Płońsk odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Płońsku. Za teren jednostki odpowiada 2 dzielnicowych.

Ochroną przeciwpożarową i przeciwpowodziową na terenie Gminy zajmuje się Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Płońsku oraz 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. OSP w Kownatach oraz w Siedlinie ujęte są w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym.

Wnioski:

1. Należy stale zwiększać poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, zarówno poprzez podnoszenie kompetencji pracowników policji oraz straży pożarnej, jak i modernizację sprzętu, w tym instalację sieci monitoringu.
2. Ochotnicze Straże Pożarne ściśle współpracują z różnymi podmiotami i instytucjami, aby zapewnić bezpieczeństwo mieszkańców na obszarze swojego działania. Dodatkowo, są gotowe wspierać sąsiednie obszary poprzez udział w odwodach operacyjnych lub udzielanie pomocy wzajemnej, gdy zachodzi taka potrzeba.

Otoczenie wewnętrzne i zewnętrzne Gminy

Na terenie Gminy Płońsk działalność prowadzi szereg organizacji pozarządowych, z którymi Gmina współpracuje w zakresie realizacji zadań sfery publicznej, należących do zadań Gminy, a w szczególności w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury, dziedzictwa narodowego i edukacji społecznej. Na terenie Gminy działa 17 organizacji.

Gmina aktywnie współpracuje również z innymi samorządami, zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym, angażując się w różnorodne przedsięwzięcia. Między innymi, prowadzi wspólne działania przy budowie dróg, modernizacji infrastruktury, czy organizacji imprez kulturalnych i sportowych.

Ponadto, Gmina Płońsk przynależy do Lokalnej Grupy Działania Przyjazne Mazowsze. Stowarzyszenie ma na celu wspieranie rozwoju lokalnego na obszarze gmin będących członkami stowarzyszenia z uwzględnieniem potrzeb społecznych, gospodarczych oraz środowiskowych.

Wnioski:

1. Współpraca władz Gminy oraz poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego powinna stanowić jeden z fundamentów jej dalszego rozwoju.
2. Ciągłe rozwijanie współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi stanowi podstawę do szerzenia i rozwijania świadomego społeczeństwa obywatelskiego.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Na terenie Gminy Płońsk nie funkcjonują ośrodki opieki zdrowotnej w zakresie podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej. Mieszkańcy dostęp do usług zdrowotnych posiadają na terenie Miasta Płońsk. Funkcjonuje tam Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej i prywatne gabinety lekarskie.

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Płońsk jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Płońsku z siedzibą przy ul. Pułtuskiej 39.

W 2022 roku w zasobie mieszkaniowym Gminy znajdowały się 34 mieszkania komunalne.

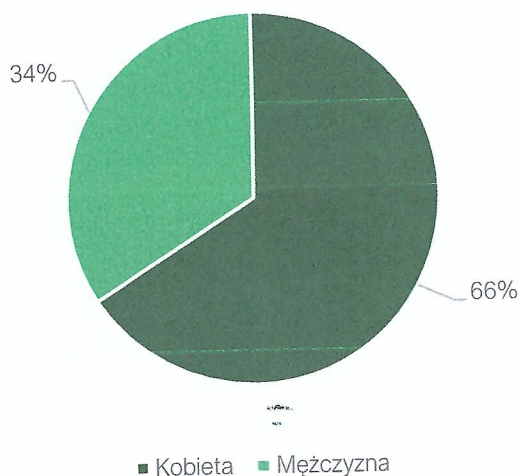
Wnioski:

1. W obliczu współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych dla życia i zdrowia mieszkańców Gminy, ważne jest rozwijanie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej, które w przyszłości przełożą się na zmniejszenie liczby osób wymagających opieki w zakresie systemu ochrony zdrowia.
2. W kontekście przewidywanych zmian demograficznych, istnieje potrzeba rozwoju specjalnych programów i usług dedykowanych seniorom. Te działania powinny obejmować nie tylko profilaktykę, opiekę zdrowotną, ale także wsparcie społeczne.

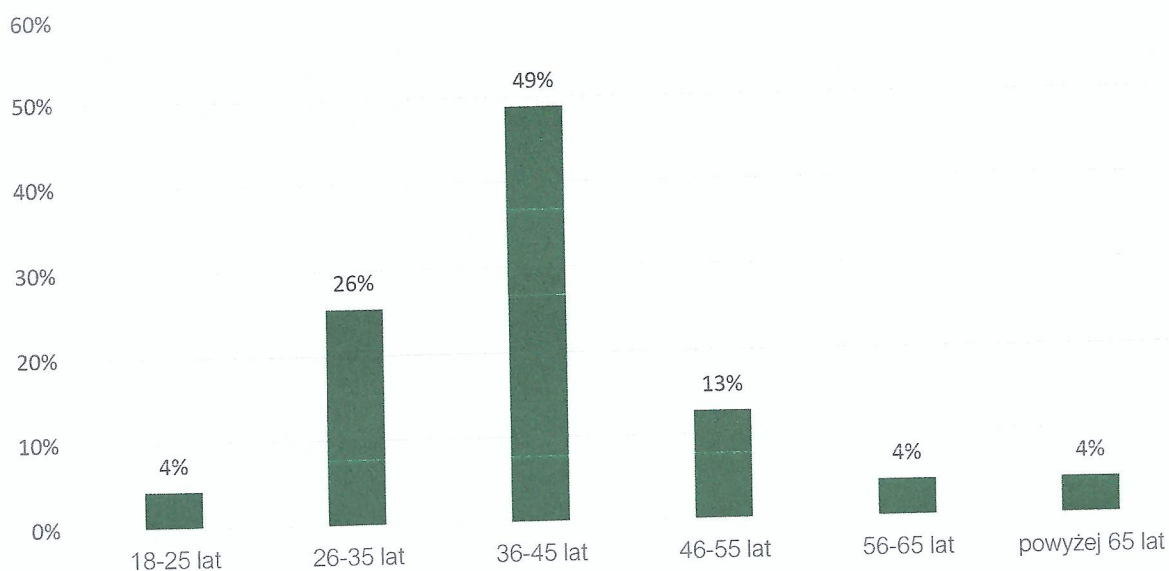
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

Na potrzeby diagnozy stanu społeczno-gospodarczego Gminy Płońsk przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców w formie kwestionariusza on-line. Ich celem było poznanie opinii dotyczącej jakości życia w Gminie, potrzeb mieszkańców oraz określenia priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Badania prowadzone były w dniach od 16 października do 27 listopada 2023.

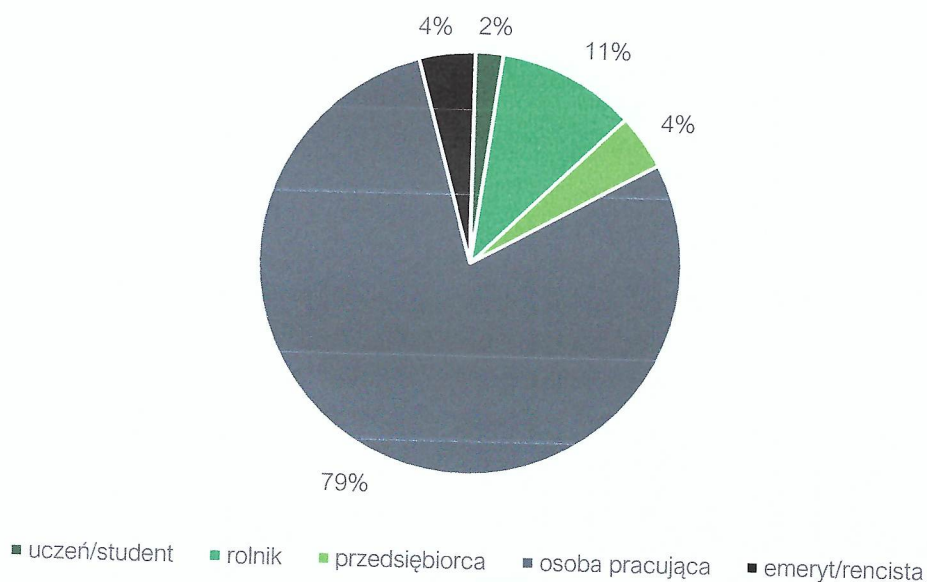
Respondenci odpowiadali na 8 pytań z zakresu społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki i rekreacji, edukacji i kultury. Łącznie zebrano 47 ankiet. W większości odpowiedzi udzieliły kobiety (66%), natomiast pod względem wieku mieszkańców największą grupę stanowiły osoby w przedziale 36-45 lat (48,9%). Większość respondentów stanowiły osoby pracujące (78,7%). Wzór ankiety dla mieszkańca stanowi załącznik 2 do opracowania.

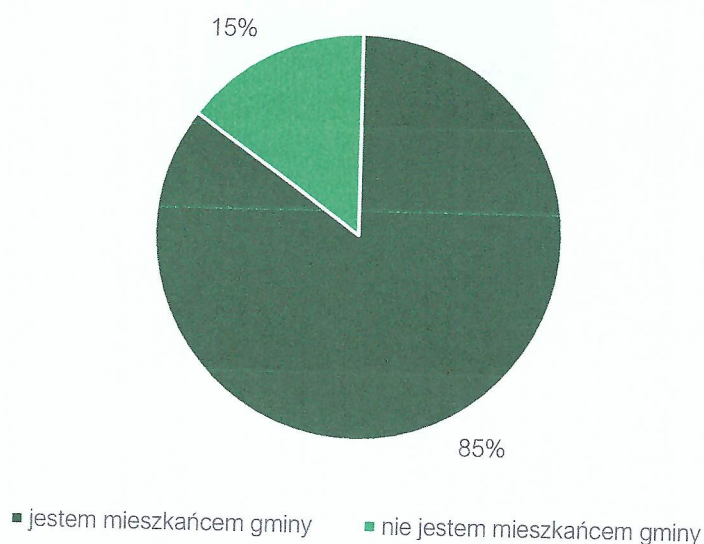
Ryc. 1. Podział respondentów ze względu na płeć
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ryc. 2. Podział respondentów ze względu na wiek
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

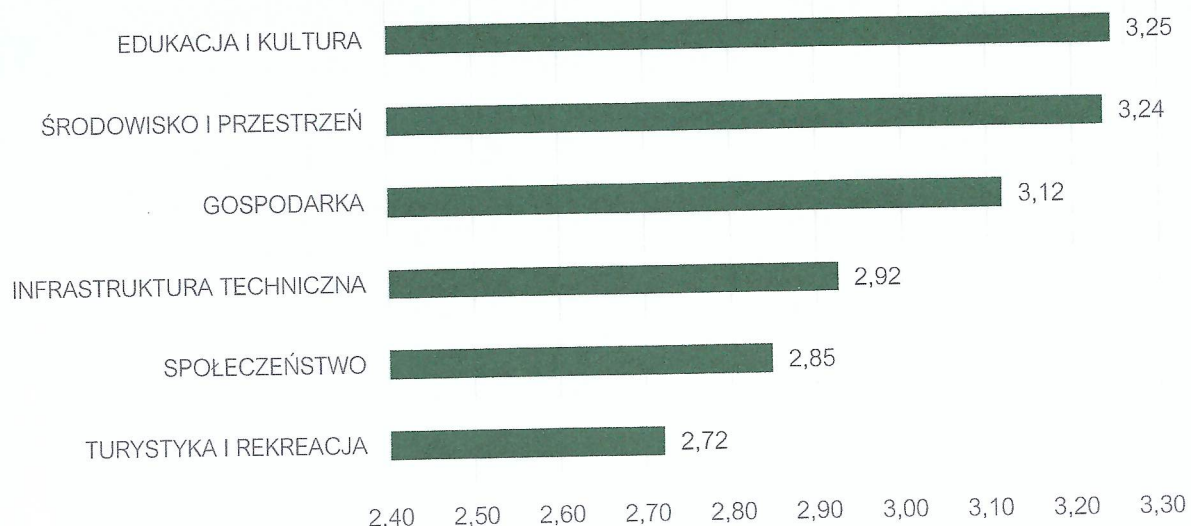
Ryc. 3. Podział respondentów ze względu na status
 Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Ryc. 4. Podział respondentów ze względu na miejsce zamieszkania
 Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

4.1. Ocena sytuacji Gminy

W skali od 1 do 5, gdzie 1 to ocena bardzo zła, a 5 to ocena bardzo dobra, mieszkańcy Gminy Płońsk najlepiej oceniają działania w zakresie edukacji i kultury (średnia ocen wynosiła 3,25) oraz środowisko i przestrzeń (średnia ocen wynosiła 3,24). Najgorzej oceniono turystykę i rekreację (średnia ocen wynosiła 2,72). Pozostałe obszary ocenione zostały w przedziale od 2,92 do 3,12. Średni wynik Gminy dla wszystkich badanych kategorii wyniósł 3,05.

Ryc. 5. Poziom rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Tabela poniżej przedstawia średnie oceny poszczególnych elementów znajdujących się w danym obszarze. Najniżej oceniony ze wszystkich obszarów został dostęp do specjalistycznej (2,02) o podstawowej opieki medycznej (2,33). Mieszkańcy wskazywali również na duży problem w zakresie oferty spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży, seniorów i dorosłych, działań promocyjnych gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów oraz połączeń komunikacyjnych z innymi gminami i miastami. Wszystkie z wyżej wymienionych aspektów otrzymały oceny poniżej 2,50, co oznacza, że mieszkańcy są niezadowoleni i zwracają uwagę, iż pewne elementy muszą ulec poprawie.

Tab. 1. Oceny poszczególnych podobszarów w Gminie Płońsk

Społeczeństwo		Ocena
Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy		3,36
Funkcjonalność budynków administracji publicznej		3,20
Bezpieczeństwo publiczne na terenie gminy		3,16
Funkcjonowanie pomocy społecznej		3,13
Wsparcie osób niesamodzielnych		2,89
Aktywność mieszkańców na rzecz gminy		2,86
Wsparcie osób starszych oferowane przez gminę (DPS, Kluby Seniora.)		2,69
Dostęp do podstawowej opieki medycznej		2,33
Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej		2,02
Gospodarka		Ocena
Konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji		3,73
Atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy		3,65
Konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym		3,47
Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej w Gminie		3,30
Warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej na terenie gminy		3,03
Dostępność usług na terenie Gminy		2,70
Możliwość uzyskania zatrudnienia na terenie gminy		2,57
Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami		2,50

Środowisko i przestrzeń		Ocena
Jakość powietrza w gminie		3,68
System odbioru odpadów na terenie gminy		3,63
Walory środowiska przyrodniczego w gminie		3,57
Estetyka swojej gminy		3,46
Działania gminy w zakresie ochrony środowiska		3,44
Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy		3,24
Efektywność zagospodarowania przestrzeni w gminie (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)		3,21
Dotychczasowe kierunki rozwoju przestrzennego gminy		3,14
Czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających		3,10
Czystość terenów zieleni (lasów, parków)		3,07
Kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej w gminie		3,05
Świadomość ekologiczną mieszkańców		2,93
Infrastruktura melioracji szczełowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)		2,56
Infrastruktura techniczna		Ocena
Stan dróg w gminie		3,26
Mała infrastruktura drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)		2,63
Bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych		2,86
Jakość sieci wodociągowej		3,28
Jakość sieci kanalizacyjnej		2,97
Jakość sieci gazowej		2,76
Dostęp do Internetu w gminie		2,71
Turystyka i rekreacja		Ocena
Poziom bazy sportowo-rekreacyjnej w gminie		3,48
Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych		3,37
Atrakcyjność turystyczną gminy		3,05
Poziom bazy gastronomicznej		2,86
Poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej		2,67
System ścieżek rowerowych		2,53
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dzieci		2,52
Działania promocyjne gminy, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów		2,38
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla dorosłych		2,36
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla seniorów		2,36
Oferta spędzania wolnego czasu na terenie gminy dla młodzieży		2,34
Edukacja i Kultura		Ocena
Organizacja dowozu dzieci do szkół		3,85
Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych		3,75
Jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)		3,69
Jakość edukacji w szkołach podstawowych w gminie		3,53
Działalność świetlic wiejskich		3,46
Działalność biblioteki		3,27
Wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach na terenie gminy		3,13

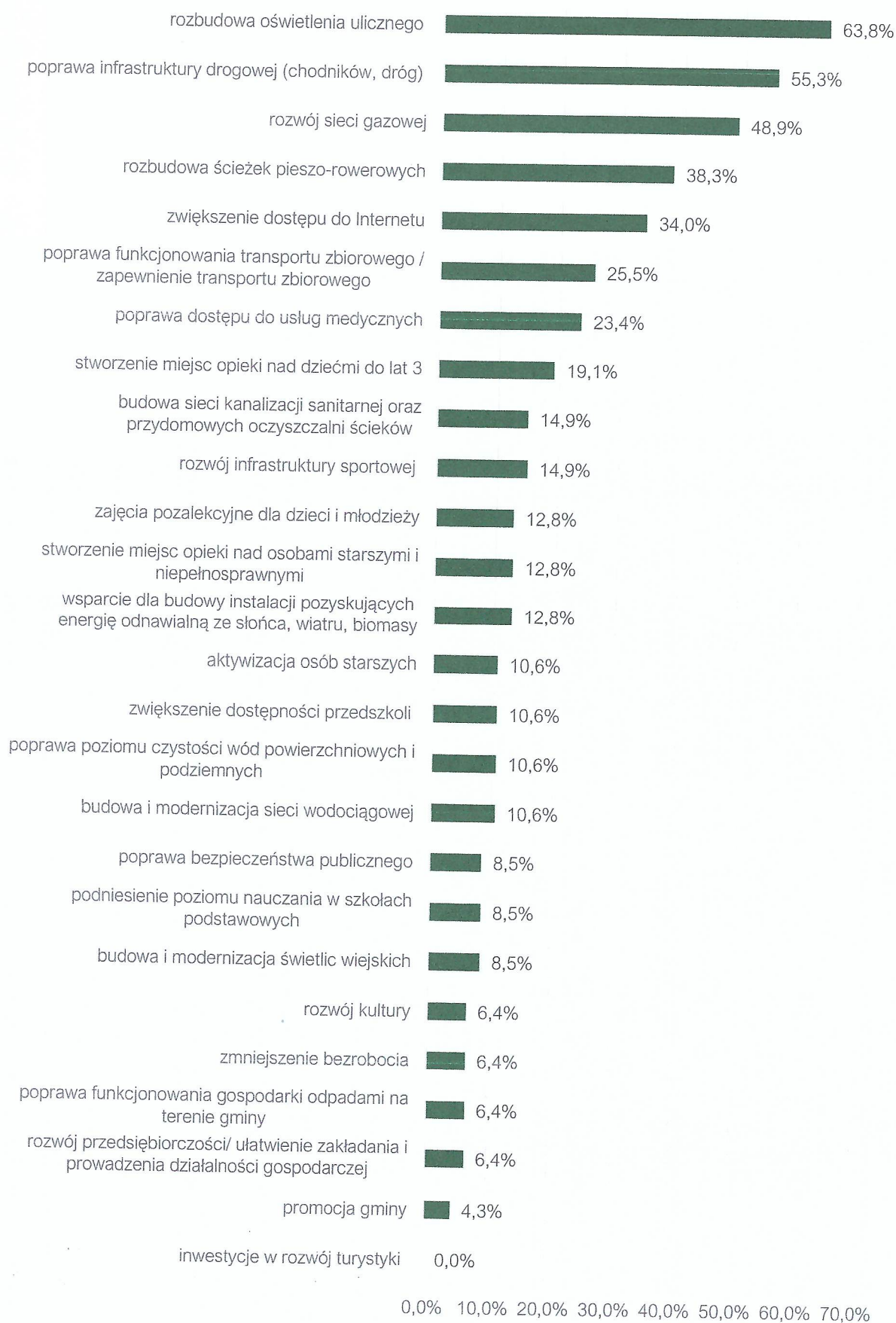
Wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach na terenie gminy	3,09
Jakość infrastruktury przedszkolnej na terenie gminy	3,09
Dostęp do edukacji przedszkolnej	3,08
Jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych w gminie	3,05
Jakość edukacji przedszkolnej w gminie	3,03
Dostęp do obiektów kulturalnych w gminie? (godziny i dni otwarcia, itp.)	2,92
Dodatkowa oferta (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach na terenie gminy	2,91
Dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	2,85

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet

Wskazać należy, że żadna dziedzina funkcjonowania Gminy nie została wyróżniona oceną bardzo dobrą. Najwyższą ocenę wśród mieszkańców zdobyła organizacja dowozu dzieci do szkół, dostęp do edukacji w szkołach podstawowych, konkurencyjność gminy jako miejsca zamieszkania i lokalizacji inwestycji, jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne) oraz jakość powietrza w gminie.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy. Wśród najczęściej wskazywanych znalazła się rozbudowa oświetlenia ulicznego, następnie poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg), rozwój sieci gazowej, rozbudowa ścieżek pieszo-rowerowych oraz zwiększenie dostępu do Internetu.

Ryc. 6. Główne priorytety rozwoju Gminy Płońsk według ankietowanych
 Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

W ankiecie należało również ocenić możliwości i potrzeby rozwoju Gminy Płońsk. Ankietowani potrzebę utworzenia opieki żłobkowej na terenie Gminy ocenili najwyżej (średnia ocena 4,29), z kolei najniżej została oceniona możliwość rozwoju gminy w kierunku odnawialnych źródeł energii (średnia ocena 3,14).

Tab. 2. Ocena możliwości i priorytetów według ankietowanych

	Ocena
Czy widzisz potrzebę utworzenia opieki żłobkowej na terenie gminy?	4,29
Możliwość przeznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną?	3,55
Możliwości rozwoju gminy w kierunku zabudowy produkcyjnej, usługowej i magazynowej (wzdłuż trasy nr 7, 10, 50)?	3,51
Czy widzisz potrzebę utworzenia transportu zbiorowego na terenie gminy?	3,34
Możliwość rozwoju gminy w kierunku zabudowy wielorodzinnej?	3,33
Możliwość rozwoju gminy w kierunku odnawialnych źródeł energii (farmy fotowoltaiczne, elektrownie wiatrowe)?	3,14

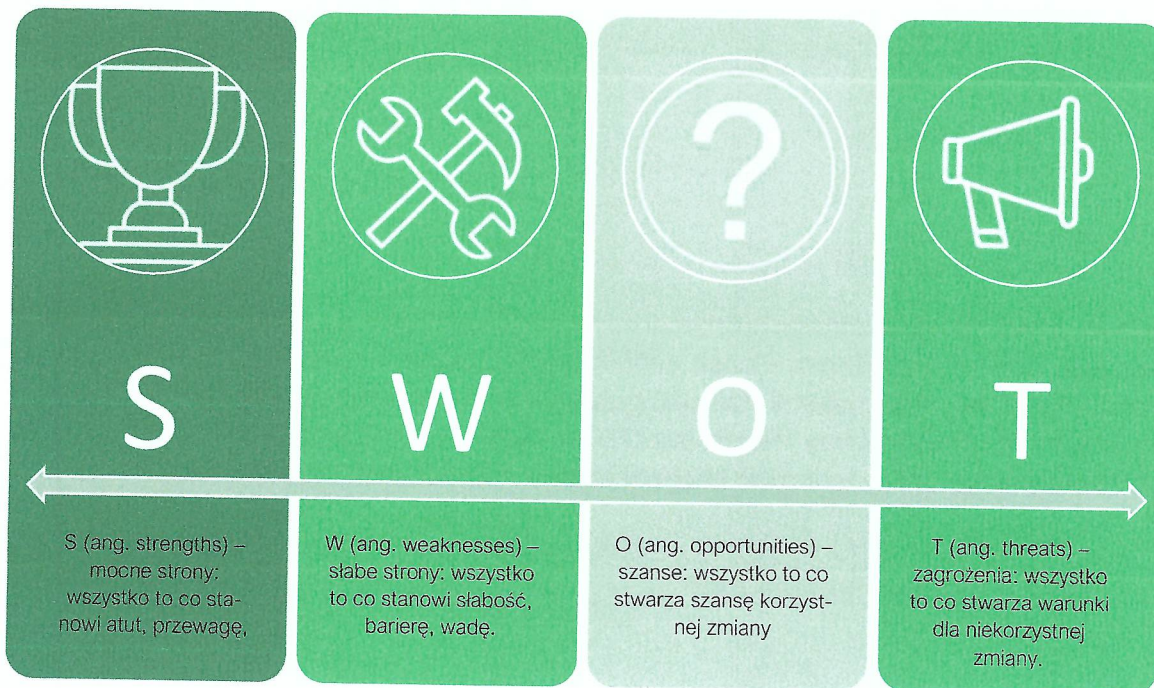
Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiet.

Ostatnia część ankiety stanowiła pytanie otwarte dotyczące tego, co, według mieszkańców, powinno stać się wizytówką Gminy Płońsk. Jednocześnie, pytanie to, często postrzegane jest przez pryzmat zagadnień, które miałyby stanowić pożądane priorytety rozwoju. Mieszkańcy w tej części ankiety jako wizytówkę Gminy Płońsk najczęściej określali: rozwiniętą infrastrukturę, czystość i poziom utrzymania Gminy, poczucie bezpieczeństwa oraz budynek Urzędu Gminy.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Analiza SWOT jest techniką, za pomocą której zebrane informacje poddawane są analizie i uporządkowaniu. W procesie prac nad Strategią Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030, technika ta została zastosowana do analizy wewnętrznego i zewnętrznego otoczenia Gminy, a także interpretacji zasobów endogenicznych i egzogenicznych jednostki.

Grupy czynników w metodzie SWOT są definiowane w następujący sposób:

Materiały te pochodziły z:

- 1) informacji zawartych w Diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Płońsk,
- 2) danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy w Płońsku oraz ze źródeł zewnętrznych,
- 3) wyników badań ankietowych.

Analizę SWOT dla Gminy Płońsk przedstawia poniższe zestawienie:

SILNE STRONY

- walory przyrodnicze Gminy oraz lokalizacja w pobliżu miasta powiatowego Płońsk wpływające na atrakcyjność osiedleńczą,
- odpowiednie tereny, które mogą być wykorzystane do celów budownictwa mieszkaniowego, a także zabudowane i niezabudowane nieruchomości, które mogą być wykorzystane w celach inwestycyjnych,
- drogi o znaczeniu krajowym i regionalnym przebiegające przez teren Gminy, zwiększające dostępność komunikacyjną i podnoszące atrakcyjność terenów inwestycyjnych,
- połączenia kolejowe i pasażerski ruch kolejowy do większych miejscowości,
- niskie pokrycie obszarami chronionymi zwiększające potencjał inwestycyjny regionu,
- dodatnie saldo migracji warunkujące zwiększenie aktywności gospodarczej i możliwości rozwoju Gminy,
- korzystna sytuacja inwestycyjno-kredytowa Gminy, dalsza możliwość zwiększenia zadłużenia i wysoki potencjał inwestycyjny Gminy,
- uregulowany i uporządkowany system gospodarki odpadami,
- wysoki stopień zwodociągowania Gminy,
- rosnąca liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON prowadzących działalność na terenie Gminy oferujących zróżnicowane miejsca pracy dla mieszkańców oraz spadająca liczba podmiotów wyrejestrowanych,
- współpraca z WFOŚiGW w zakresie dofinansowań do wymiany źródeł ciepła,
- członkostwo gminy w wielu stowarzyszeniach i związkach międzygminnych stymulujących rozwój gospodarczy ich członków (m.in. Lokalna Grupa Działania Przyjazne Mazowsze),

SŁABE STRONY

- niski odsetek mieszkańców mających dostęp do sieci gazowej,
- bardzo niskie skanalizowanie Gminy skutkujące zagrożeniami zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb oraz obniżający jakość życia na obszarze Gminy,
- brak zlewni dla odpadów ciekłych komunalnych z przydomowych oczyszczalni i zbiorników ciekłych mieszkańców i innych podmiotów,
- niedostateczna rozwinięta komunikacja publiczna,
- brak form opieki nad dziećmi do lat 3 wpływający na możliwość powrotu na rynek pracy rodzicom,
- niezaspokojone potrzeby mieszkańców w zakresie opieki zdrowotnej,
- postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego skutkujący koniecznością dostosowania usług społecznych dla seniorów,
- charakter gminy obwarzankowej utrudniający zarządzanie Gminy, w tym rozproszenie zabudowy, brak spójności przestrzennej utrudniająca planowanie przestrzenne, rozwój sieci drogowej, infrastruktury technicznej oraz jednostek świadczących usługi społeczne

- funkcjonujące na terenie Gminy jednostki OSP wpływające na poziom bezpieczeństwa mieszkańców, ale też integrację społeczeństwa oraz kształtowanie zaangażowanych postaw i wymianę doświadczeń pomiędzy pokoleniami,

SZANSE

- zwiększająca się świadomość ekologiczna mieszkańców oraz i postawy przyjazne środowisku i rozwój alternatywnych źródeł energii wspierane ogólnopolskimi, w tym rządowymi, programami wsparcia działań proekologicznych,
- pozytywne trendy społeczne w zakresie zwiększania się świadomości środowiskowej, głównie wśród najmłodszych grup społecznych,
- stopniowa zmiana mentalnego nastawienia społeczności do współodpowiedzialności za lokalną wspólnotę, partycypowania i aktywności społecznej,
- uczestnictwo w transformacji cyfrowej, szansą dla gminy na promowanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych oraz cyfrowych inicjatyw wspierających lokalny rozwój,
- dofinansowania wewnętrzne i zewnętrzne wspierające rozwój OZE (m.in. program „Czyste powietrze”) i wymianę źródeł ciepła na ekologiczne; dofinansowanie inwestycji dotyczących małej retencji,
- dalsza współpraca w ramach LGD oraz stowarzyszeń międzygminnych (rozwój gospodarczy, aktywizacja mieszkańców, promocja Gminy),
- zmiana stylu życia społeczeństwa przejawiająca się w przeprowadzaniu się na obszary atrakcyjne przyrodniczo, poza większymi miastami

ZAGROŻENIA

- starzejące się społeczeństwo,
- postępujące zmiany klimatu skutkujące m.in. anomaliami pogodowymi, suszą, powodzią, co silnie oddziałuje na branżę rolniczą,
- wpływ czynników zewnętrznych o zasięgu globalnym na sytuację społeczno-gospodarczą regionu (np. epidemia, konflikty zbrojne),
- niestabilność geopolityczna spowodowana wojną na Ukrainie stanowi poważne zagrożenie dla biznesu, wprowadzając niepewność co do przyszłych relacji handlowych i możliwych zmian w polityce handlowej,
- zmiany systemu prawnego dotyczącego funkcjonowania i finansowania jednostek samorządu terytorialnego w Polsce,
- zwiększanie się bieżących kosztów funkcjonowania Gminy m.in. w związku z rosnącą inflacją, stałymi wzrostami kosztów energii elektrycznej i gazu oraz kosztów pracowniczych,
- niestabilność w dostawach surowców energetycznych, szczególnie w kontekście kłopotów z dostępem do nich, może prowadzić do wzrostu cen i niedoborów, co znacząco wpłynie na operacje i wyniki finansowe Gminy,
- zmniejszanie się stopnia pokrycia wydatków na oświatę subwencją oświatową; rosnące koszty utrzymania oświaty,

- rosnące trendy uprawiania turystyki krajowej i weekendowej, ze względu na kryzys gospodarczy.

- ograniczony wpływ na infrastrukturę drogową powiatową, wojewódzką, krajową – potencjalne trudności w skomunikowaniu i modernizacji dróg,
- odpływ młodych ludzi oraz pracowników do dużych ośrodków miejskich, ze względu na dostęp do uczelni wyższych oraz szerszej możliwości znalezienia zatrudnienia.

CZĘŚĆ II:
STRATEGICZNE KIERUNKI
ROZWOJU GMINY PŁOŃSK

Gmina Płońsk
BLISKO LUDZI

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 została opracowana na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji Gminy, badań ankietowych. Podczas przeprowadzanych prac zwracano uwagę zarówno na potencjały Gminy (jej strony silne, pozwalające na wykorzystanie szans dla przyszłego rozwoju), jak również problemy (strony słabe, stanowiące zagrożenia dla jej dalszego rozwoju). W procesie strategicznym, określono także MISJĘ oraz WIZJĘ Gminy Płońsk, które na późniejszym etapie prac stanowiły drogowskaz dla wyznaczania celów strategicznych i operacyjnych.

MISJA jest to element Strategii, który wskazuje na najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Skupione są w niej wszystkie podstawowe wartości, które przyświecają władzom Gminy Płońsk i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Jest to ścieżka, jaką należy podjąć do osiągnięcia wizji. Zawiera w sobie odpowiedź na pytania: Kim jesteśmy? Czym się zajmujemy? Co jest naszym priorytetem?

Uwzględniając przyjęte założenia misja Gminy Płońsk brzmi następująco:

Misją Gminy Płońsk jest dążenie do stworzenia obecnym i przyszłym mieszkańcom możliwości wielopłaszczyznowego rozwoju zarówno zawodowego, jak i społecznego, poprzez pełne wykorzystanie potencjału jakim dysponuje i pomnażanie dotychczasowego dorobku.

W procesie powstawania dokumentu istotne było również stworzenie WIZJI, czyli obrazu Gminy, który będzie efektem realizacji przyjętej strategii rozwoju. WIZJA ukazuje Gminę Płońsk w perspektywie strategicznej – zmienionej dzięki realizacji przyjętych działań i osiągnięciu zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- ❖ obrazuje stan docelowy Gminy w 2030 roku,
- ❖ ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- ❖ jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

W roku 2030 Gmina Płońsk jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, sprzyjającym zarówno osiedleniu, pracy jak i relaksowi. Jest Gminą z nowoczesną infrastrukturą oraz wysokim poziomem przedsiębiorczości i usług, co zapewnia wysoki poziom życia Mieszkańców.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym.

Na podstawie diagnozy aktualnego stanu Gminy Płońsk, jej sytuacji gospodarczej, społecznej i przestrzennej oraz uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, a także dążąc do osiągnięcia stanu Gminy opisanego w wizji rozwoju określono 3 cele strategiczne.

Powyższe postulaty stanowią odzwierciedlenie wizji Gminy, jaka ma zostać osiągnięta w 2030 roku. Cele strategiczne odwzorowują obszary rozwojowe w trzech sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które budują wizerunek jednostki terytorialnej. Sfery te cechuje wzajemne przenikanie się – podejmowane działania w sferze przestrzennej będą wpływały na gospodarkę lokalną, a ta z kolei na sytuację społeczną. Aktywne i świadome społeczeństwo lokalne w dobrej sytuacji materialnej będzie z kolei wpływało na jakość środowiska przyrodniczego. Dla osiągnięcia równowagi konieczne jest równoległe realizowanie zadań w każdej z wymienionych sfer. Aby urzeczywistnić realizację celów strategicznych, dla każdego z nich ustanowiono cele operacyjne, które porządkują poszczególne działania. Cele operacyjne przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 3. Cele strategiczne i cele operacyjne Gminy Płońsk

CELE STRATEGICZNE:					
ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY		ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA OPARTA NA LOKALNYCH ZASOBACH		AKTYWNE I ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE PŁOŃSK	
CELE OPERACYJNE:					
1.1.	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej	2.1.	Rozwój sfery gospodarczej Gminy	3.1.	Rozwinięta oferta edukacyjna oraz opiekuńcza dla najmłodszych
1.2.	Poprawa jakości stanu środowiska przyrodniczego	2.2.	Wzrost konkurencyjności wykorzystujący potencjał Gminy	3.2.	Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej
1.3.	Świadoma i aktywna polityka przestrzenna	2.3.	Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej	3.3.	Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowy zakres kierunków działań zawartych w poszczególnych celach operacyjnych został przedstawiony w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Płońsk na lata 2022-2030 w treści dot. Wieloletniego planu inwestycji i działań Gminy Płońsk z udziałem środków zewnętrznych na lata 2022-2030, który stanowi załącznik nr 4 niniejszego dokumentu.

CEL STRATEGICZNY I

ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY

- 1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej
- 1.2. Poprawa jakości stanu środowiska przyrodniczego
- 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

Aby zapewnić wysoką jakość życia mieszkańcom, konieczne jest stworzenie atrakcyjnego i bezpiecznego otoczenia do życia, pracy, nauki i relaksu. Kluczową rolę w poprawie atrakcyjności danej okolicy oraz jakości życia pełni rozwinięta infrastruktura techniczna. Główne obszary rozwoju infrastruktury technicznej obejmują rozbudowę i modernizację dróg, wraz z towarzyszącymi elementami, takimi jak oświetlenie, chodniki, przejścia dla pieszych i miejsca parkingowe oraz modernizację i rozbudowę sieci kolejowej – szczególnie utworzenie szybkiego połączenia z Warszawą. To wszystko przyczynia się do zwiększenia dostępności przestrzennej, ułatwienia przemieszczania się oraz podniesienia ogólnego bezpieczeństwa użytkowników dróg.

Oprócz sieci drogowej, na jakość życia ludzi wpływa również infrastruktura wodociągowa, kanalizacyjna, gazowa oraz infrastruktura cyfrowa – światłowody. Aby osiągnąć zrównoważony rozwój Gminy, kluczowe jest spójne i przemyślane planowanie przestrzenne, które uwzględni zarówno potrzeby mieszkańców, jak i możliwości samorządu, z poszanowaniem wytycznych dokumentów planistycznych na wyższym szczeblu. Istotnym krokiem w tej kierunku jest zapewnienie odpowiednich uregulowań dotyczących zagospodarowania przestrzeni, dlatego aktualizacja dokumentów planistycznych stanowi punkt wyjścia do realizacji wszelkich działań.

Rozwój gospodarczy oparty na zrównoważonych zasadach wymaga konieczności wdrożenia gospodarki niskoemisyjnej i bardziej energooszczędnej. Jest to szczególnie istotne w kontekście globalnych wyzwań związanych ze zmianami klimatycznymi i nadchodzącym kryzysem energetycznym. Gospodarka o niskim poziomie emisji gazów cieplarnianych wiąże się także z promowaniem źródeł energii odnawialnej oraz wspieraniem mieszkańców w procesie modernizacji źródeł ciepła.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY I: ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ ZWIĘKSZAJĄCA POTENCJAŁ ROZWOJOWY GMINY

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, parkingów, chodników oraz pozostałej infrastruktury przydrożnej, • Stworzenie spójnej sieci tras rowerowych łączących poszczególne miejscowości z miastem zgodnych z wojewódzkimi standardami infrastruktury rowerowej, • Współpraca z zarządcami dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji ciągów komunikacyjnych, • Prowadzenie działań na rzecz rozbudowy i modernizacji sieci kolejowej – szczególnie szybkiego połączenia z Warszawą, • Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy m.in. poprzez budowę, rozbudowę i modernizację systemu oświetlenia ulicznego, budowę przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawę stanu oznakowania drogowego, • Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców, • Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompowniami i siecią monitoringową, • Rozbudowa oczyszczalni PGK w ramach partnerstwa, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa sieci drogowej na terenie Gminy (drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie), • poprawa stanu i jakości dróg już istniejących na terenie Gminy, • zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie Gminy, • zwiększenie atrakcyjności Gminy dla nowych mieszkańców i przedsiębiorców, • poprawa organizacji systemu gospodarki wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy, • optymalizacja kosztów systemu zaopatrywania mieszkańców w wodę i odprowadzania ścieków, • polepszenie jakości środowiska wodnego dzięki zmniejszeniu niekontrolowanego odpływu ścieków, • zapewnienie mieszkańcom możliwości podłączenia się do wysokiej jakości Internetu bezprzewodowego na terenie Gminy, 	<ul style="list-style-type: none"> • długość wybudowanych dróg gminnych (km), • długość zmodernizowanych dróg gminnych (km), • długość ciągów komunikacyjnych dla rowerów zgodnych z wojewódzkimi standardami (km), • liczba przydomowych oczyszczalni ścieków powstałych przy wsparciu Gminy (szt.), • długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej (km), • długość rozbudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej (km), • procent mieszkańców mających dostęp do sieci wodociągowej (%), • procent mieszkańców mających dostęp do sieci kanalizacyjnej (%), • liczba ujęć wody pitnej (szt.), • długość wybudowanej sieci światłowodowej (km), • długość wybudowanej sieci szparykopasowej (km).

- Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w miejscach gdzie nie ma możliwości do prowadzenia sieci kanalizacyjnej,
- Współpraca z podmiotami odpowiedzialnymi za doprowadzanie gazu i prądu w celu zwiększenia dostępu do urządzeń sieciowych na obszarach problemowych,
- Współpraca z operatorami i umożliwienie rozwoju wysokiej jakości Internetu bezprzewodowego oraz światłowodów na terenie Gminy.

- rozwój usług cyfrowych w Gminie, dzięki dostępowi do wysokiej jakości Internetu

- Wdrażanie programów wspomagających wymianę źródeł ciepła na bardziej ekologiczne dla mieszkańców Gminy oraz termomodernizacji budynków mieszkalnych,
- Podniesienie poziomu jakości powietrza poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej,
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie poprawnej segregacji odpadów i odpowiedniego gospodarowania odpadów,
- Rozwój systemu segregacji odpadów na rzecz utrzymania zwiększenia poziomów segregacji i recyklingu i oraz likwidacja dzikich wysypisk odpadów,
- Zapewnienie terenów pod lokalizację odnawialnych źródeł energii w dokumentach planistycznych,
- Podejmowanie działań i przeprowadzanie akcji edukacyjnych na rzecz podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,
- Ochrona naturalnej retencji wód, w szczególności poprzez rozwój błękitno-zielonej infrastruktury.

- liczba przedsięwzięć zorganizowanych na rzecz upowszechniania edukacji ekologicznej (szt.),
- liczba nowopowstałych instalacji OZE (szt.),
- liczba budynków poddana termomodernizacji (szt.),
- liczba wprowadzonych i wybudowanych elementów błękitno-zielonej infrastruktury (szt.),
- udział odpadów zebranych selektywnie w odpadach ogółem (%),
- wskaźniki recyklingu wybranych frakcji odpadów (%),
- ilość zebranych odpadów w ciągu roku (Mg),
- liczba wymienionych źródeł ciepła (szt.).

- podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków na terenie Gminy,
- wzrost wykorzystania i zastąpienia odnawialnych źródeł energii,
- poprawa jakości wody, powietrza i ziemi na terenie Gminy,

1.2. Poprawa jakości stanu środowiska przyrodniczego

1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

- Regulacja polityki przestrzennej poprzez opracowanie planu ogólnego,
- Przygotowanie terenów pod zabudowę jednorodziną dla nowych mieszkańców,
- Wyposażenie przestrzeni publicznych w niezbędną infrastrukturę służącą mieszkańcom wraz ze zwiększeniem obszarów zieli publicznej,
- Planowanie nowej zabudowy w oparciu o zapewnienie wysokiej dostępności do infrastruktury społecznej,
- Analiza oraz uzupełnienie infrastruktury społecznej w miejscowościach z ich najmniejszą dostępnością.

- efektywne zagospodarowanie przestrzeni, zrównoważony rozwój oraz poprawa jakości życia mieszkańców,
- zwiększenie funkcjonalności przestrzeni,
- zapewnienie w każdej miejscowości przynajmniej jednego obszaru mogącego stanowić jej lokalne centrum.

- powierzchnia Gminy objęta dokumentami planistycznymi (ha lub %),
- powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną (ha),

Źródło: opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY II

ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA OPARTA NA LOKALNYCH ZASOBACH

- 2.1. Rozwój sfery gospodarczej Gminy
- 2.2. Wzrost konkurencyjności wykorzystujący potencjał Gminy
- 2.3. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej

Istotnym czynnikiem wpływającym na jakość życia mieszkańców Gminy jest gospodarka. Dotyczy to nie tylko stanu finansów samorządowych, który decyduje o możliwościach inwestycyjnych jednostki, ale również przedsiębiorczości i rynku pracy. Ustanowienie systemu wsparcia dla przedsiębiorców oraz odpowiednie zabezpieczenie i przygotowanie terenów pod inwestycje wpłyną korzystnie na wzrost liczby przedsiębiorstw oraz zmniejszenie bezrobocia. Planuje się wyznaczenie obszarów inwestycyjnych i stworzenie atmosfery sprzyjającej inwestorom.

Gmina Płońsk ma rolniczy charakter, w związku z tym przewiduje się kontynuację jej rozwoju, obejmując działania na rzecz promocji nowoczesnego i ekologicznego rolnictwa oraz wspieranie działalności gospodarczej związanej z obszarem rolniczym.

Opierając się na walorach przyrodniczych i krajobrazowych Gminy, oraz rozwijając infrastrukturę, planuje się poszerzenie oferty sportowej i kulturalnej, skierowanej głównie do mieszkańców Gminy. Dodatkowo, zakłada się dostarczenie miejsc do wypoczynku i rekreacji. Rozwój turystyczny powinien jednak harmonizować z potrzebami mieszkańców, biorąc pod uwagę, że to oni są głównymi beneficjentami dostępnych dóbr i usług na obszarze Gminy. W związku z tym, oferta musi być dostosowana do potrzeb różnych grup wiekowych.

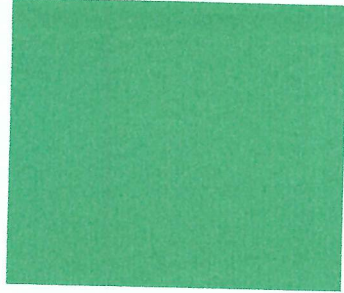
Aby zrealizować założone cele, planuje się rozbudowę infrastruktury umożliwiającej wypoczynek w otoczeniu naturalnym, takie jak wyznaczanie tras pieszych i rowerowych czy tworzenie miejsc do wypoczynku. Dodatkowo, planuje się promocję lokalnego dziedzictwa, rozwijanie oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. Rozwinięta infrastruktura może przyciągnąć do Gminy turystów oraz odwiedzających z sąsiednich gmin.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY II: ZRÓWNOWAŻONA GOSPODARKA OPARTA NA LOKALNYCH ZASOBYCH

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>2.1. Rozwój sfery gospodarczej Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyznaczenie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych, • Pozyskiwanie nowych inwestorów skłonnych lokalizować przedsiębiorstwa na terenie Gminy, • Rozbudowa infrastruktury technicznej w obszarach proinwestycyjnych, • Stworzenie spójnego systemu ulg podatkowych i zachęt inwestycyjnych dla istniejących i nowych firm, • Wspieranie mieszkańców w zakładaniu nowych działalności gospodarczych na terenie Gminy, • Wspieranie tworzenia gospodarstw ekologicznych oraz produkcji żywności wysokiej jakości: ekologicznej, tradycyjnej, regionalnej, • Poprawa wydajności gospodarowania i dostosowanie do zmieniających się warunków rynkowych oraz wdrażanie idei gospodarki obiegu zamkniętego, w tym wykorzystanie odpadów rolnych oraz odpadów i pozostałości z sektora spożywczego, • Wspieranie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, • Wspieranie idei przedsiębiorczości wśród mieszkańców Gminy, w szczególności z wykorzystaniem 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, • zwiększenie liczby nowych inwestycji na terenie Gminy, • zwiększenie liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy, • aktywizacja gospodarcza mieszkańców Gminy i powstawanie nowych działalności gospodarczych, • wzrost dochodów budżetu Gminy, • zmniejszenie bezrobocia, • zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska ze źródeł rolniczych dzięki nowoczesnemu rolnictwu oraz uprawom ekologicznym. 	<ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia terenów inwestycyjnych (ha), • liczba nowych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy (szt.), • liczba przedsiębiorców korzystających z systemu ulg i zachęt (szt.), • liczba podmiotów działających w branży okolorolniczej (szt.), • udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym (%).

	<p>niem istniejącego potencjału rolniczego (rolnicze przetwórnictwo, rolniczy handel detaliczny).</p>		
<p>2.2. Wzrost konkurencyjności wykorzystujących potencjał Gminy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie Domu Kultury/Centrum Kultury wraz z otaczającą infrastrukturą, • Rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych dostosowana do potrzeb różnych grup społecznych, • Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych dla każdej grupy wiekowej, • Wsparcie organizacji pozarządowych oraz OSP w aplikowaniu o środki zewnętrzne oraz zapewnienie im zaplecza lokalowego, a także powierzenie szerszego spektrum zadań własnych Gminy organizacjom pozarządowym, • Rozwój działalności świetlic wiejskich wraz z utrzymaniem infrastruktury na wysokim poziomie, • Wsparcie inwestycji związanych z renowacją obiektów zabytkowych na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzmacnianie tożsamości społecznej i kulturowej mieszkańców, • poprawa oferty turystycznej, kulturalnej i rekreacyjnej Gminy, • zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną, kulturową i rekreacyjną Gminy, • poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego wśród mieszkańców o charakterze kulturalnym, • dobra współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi w zakresie upowszechniania kultury, • prężnie funkcjonujące sal wiejskie oferujące zajęcia i możliwość spędzania wolnego czasu, • ochrona zabytków i dziedzictwa kulturalnego na terenie Gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zorganizowanych wydarzeń i kulturalnych (szt.), • liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów kulturalnych (szt.), • liczba zajęć i wydarzeń odbywających się w salach wiejskich (szt.), • liczba odnowionych gminnych obiektów zabytkowych (szt.).
<p>2.3. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-turystyczno-sportowej, • Rozbudowa sieci ciągów pieszo-rowerowych łączących miejscowości gminne, miejscowości poza terenem Gminy, a także istotne punkty i atrakcje turystyczne, • Wytężanie, oznaczanie i utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych, edukacyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • promocja walorów turystycznych Gminy, • poprawa oferty turystycznej i rekreacyjnej Gminy, • dostępność tras pieszo-rowerowych służących aktywnemu wypoczynkowi 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wyznaczonych tras pieszych i rowerowych (szt.), • długość wyznaczonych tras pieszych i rowerowych (km), • długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych (km), • liczba utworzonych miejsc wypoczynku (szt.),

- Poszerzenie oferty w zakresie różnych dziedzin sportu (turystyka rowerowa, piesza, biegi),
- Monitorowanie potrzeb mieszkańców,
- Promocja oferty aktywnego spędzania czasu na terenie Gminy,
- Stworzenie miejsc do spędzania czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych mieszkańców.

- czynniki mieszkańców wraz z rozwiniętą infrastrukturą rekreacyjną,
- zwiększenie zainteresowania ofertą turystyczną i rekreacyjną Gminy,
- trasy pieszo-rowerowe służące aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców wraz z rozwiniętą infrastrukturą rekreacyjną.

- liczba wydarzeń sportowo-turystycznych organizowanych na terenie Gminy (szk.).

Źródło: opracowanie własne

CEL STRATEGICZNY III

AKTYWNE I ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE PŁOŃSK

- 3.1. Rozwinięta oferta edukacyjna oraz opiekuńcza dla najmłodszych
- 3.2. Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej
- 3.3. Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu

Najważniejszym atutem Gminy Płońsk są jej mieszkańcy. Głównym celem władz lokalnych jest poprawa jakości życia w Gminie i zwiększenie jej atrakcyjności dla obywateli. Rozwój staje się realny dzięki m.in. wysokiej jakości edukacji. Jakość edukacji kształtuje przyszłość każdego młodego człowieka, kieruje rynek pracy i wpływa na poziom bezrobocia. Inwestycje w rozwijanie infrastruktury edukacyjnej, rozbudowę bazy dydaktycznej oraz doskonalenie kadry pedagogicznej i pracowników oświaty poprzez kursy i szkolenia przyczynią się do podniesienia jakości nauczania. Ważne jest także wsparcie dla uczniów, którzy potrzebują dodatkowej pomocy w nauce, oraz dla uczniów szczególnie uzdolnionych, którzy wykraczają poza standardowy program nauczania.

W kontekście starzejącego się społeczeństwa rozwijanie usług społecznych, zwłaszcza opiekuńczych, staje się coraz bardziej niezbędne. Dlatego istotne jest stworzenie rozbudowanej oferty usług społecznych, która zaspokoi potrzeby różnych grup społeczności gminnej. Zapewnienie mieszkańcom dostępu do kompleksowej opieki medycznej zostało wskazane przez mieszkańców jako jeden z głównych priorytetów rozwoju. Należy jednak brać pod uwagę ograniczone możliwości Gminy w tym zakresie (organizacyjne i prawne). Z tego względu planuje się zwiększyć dostępność do specjalistycznej opieki lekarskiej, a także promować programy profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia.

Powyższe cele operacyjne stanowiąc będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w poniższej tabeli wraz z oczekiwanymi rezultatami ich przeprowadzenia oraz wskaźnikami informującymi o poziomie ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY III: AKTYWNE I ZDROWE SPOŁECZEŃSTWO W GMINIE PŁOŃSK

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ
<p>3.1. Rozwinięta oferta edukacyjna oraz opiekuńcza dla najmłodszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie miejsc opieki dla dzieci do lat 3, • Zapewnienie nowoczesnej bazy infrastrukturalnej w obszarze edukacji i wychowania poprzez rozbudowę, modernizację i doposażenie obiektów, • Doskonalenie kadry wychowawczej i oświatowej poprzez kursy i szkolenia dla nauczycieli oraz aktywne pozyskiwanie wysokokwalifikowanej kadry pedagogicznej stanowią kluczowe kierunki działań w celu podniesienia jakości edukacji i efektywności procesu nauczania, • Opracowanie i wdrażanie programów wsparcia dla uczniów wymagających dodatkowej pomocy w nauce oraz uczniów szczególnie uzdolnionych (kursy językowe, zajęcia dodatkowe, stypendia), • Rozwój postaw obywatelskich wśród młodzieży (wolontariat uczniowski). 	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnienie opieki nad dziećmi do lat 3 i opieki przedszkolnej dostosowanej do potrzeb mieszkańców, • poprawa warunków nauczania w szkołach i przedszkolach, • aktywizacja kobiet na rynku pracy, • wielopłaszczyznowy rozwój dzieci, pod kątem edukacyjnym oraz psychologiczno-pedagogicznym, 	<ul style="list-style-type: none"> • poziom upowszechniania opieki nad dziećmi do lat 3 (%), • liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów oświatowych (szt.), • liczba przeprowadzonych kursów/szkołań dla kadry oświatowej (szt.), • liczba dzieci otrzymujących stypendium szkolne (os.), • kwota udzielanego wsparcia (zł), • liczba wolontariuszy wśród dzieci i młodzieży (szt.).
<p>3.2. Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz lokalnych organizacji pozarządowych w zakresie pomocy społecznej, • Wspieranie rozwoju opieki krótko i długoterminowej dla osób ze szczególnymi potrzebami, • Zapewnienie dostępu do poradnictwa psychologicznego i terapeutycznego uzależnień, • Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom (np. Kluby Seniora) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej, • Podjęcie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom oraz pomoc rodzinom z trudnościami, 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców, • zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, • wykreowanie postaw prozdrowotnych wśród mieszkańców, • poprawa warunków funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami, • zwiększenie samodzielności osób ze szczególnymi potrzebami, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podejmowanych inicjatyw w zakresie aktywizacji osób starszych (szt.), • liczba uczestników akcji prozdrowotnych (os.), • liczba zrealizowanych programów profilaktyczno-zdrowotnych (szt.), • liczba mieszkańców biorących udział w programach profilaktyki zdrowotnej (os.), • liczba osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” (os.).

- Wdrażanie programów polityki zdrowotnej lub profilaktyki zdrowotnej i społecznej i podejmowanie inicjatyw uczących mieszkańców zdrowego trybu życia,
- Wsparcie działań zmierzających do rozwoju i poprawy dostępności do usług medycznych o charakterze ogólnym i specjalistycznym m.in. poprzez zagospodarowanie miejsca, w którym działalność będą mogli prowadzić lekarze specjaliści,
- Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników poprzez m.in. organizowanie szkoleń dla pracowników zatrudnianych przez Gminę współpracujących z osobami ze szczególnymi potrzebami i nie tylko.

- umożliwienie udziału w życiu społecznym i publicznym osób ze specjalnymi potrzebami,
- stworzenie dobrych warunków do życia i zamieszkania dla rodzin wielopokoleniowych.

- Likwidowanie barier architektonicznych infrastruktury drogowej i w budynkach użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- Aktywizacja społeczna osób starszych ze szczególnymi potrzebami,
- Organizacja warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego oraz realizacja kursów dla osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie,
- Organizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym,
- Współpraca z NGO w celu aktywizacji społeczeństwa
- Rozwój kompetencji mieszkańców Gminy i kadry Urzędu Gminy,
- Stałe podnoszenie poziomu dostępności cyfrowej.
- Rozwój e-usług,
- Rozwój mieszkalnictwa komunalnego i socjalnego.

- zwiększenie dostępności obiektów i budynków gminnych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- zwiększenie samodzielności osób ze szczególnymi potrzebami,
- poprawa jakości życia i włączenie społeczne osób z niepełnosprawnością,
- zapewnienie swobodnego dostępu do dóbr, usług oraz możliwości udziału w życiu społecznym i publicznym osób ze specjalnymi potrzebami,

3.3. Przeciwdziałanie problemom i wykluczeniu społecznemu

- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych (szt.),
- liczba rodzin korzystających ze świadczeń opieki społecznej (szt.),
- liczba zorganizowanych warsztatów z zakresu doradztwa zawodowego (szt.),
- liczba przeprowadzonych kursów dla osób bezrobotnych i wykluczonych społecznie (szt.),
- liczba przeprowadzonych programów aktywizacji zawodowej (szt.),
- liczba osób biorących udział w kursach, szkoleniach i programach wspierających (os.),
- liczba utworzonych mieszkań komunalnych (szt.),
- liczba utworzonych mieszkań socjalnych (szt.).

Źródło: opracowanie własne

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Płońsk oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Gmina Płońsk jest gminą o charakterze wiejskim, położoną w województwie mazowieckim, w centralnej części powiatu płońskiego. Całkowita powierzchnia Gminy wynosi ok. 127 km², w tym użytki rolne zajmują aż 87,81%. Funkcją wiodącą Gminy jest rolnictwo. Lasy zajmują 6,8% powierzchni.

Siedzibą Gminy jest Płońsk, które jednak nie wchodzi w jej skład i stanowi odrębną gminę miejską oraz centrum gospodarczo-handlowe dla okolicznych miejscowości. Gmina Płońsk jest więc klasyczną gminą „obwarzankową”, której centrum znajduje się w innej gminie i które to centrum przejmuje, często zarówno formalnie, jak i poza formalnie, część funkcji i zadań od gminy obwarzankowej, w wymiarze przestrzennym, a także gospodarczym i społecznym. Obie gminy: miejska i wiejska, są ze sobą ściśle związane, a ich rozwój zależy od wzajemnej współpracy.

Zabudowa mieszkaniowa rozproszona jest w obrębie całej jednostki, natomiast najbardziej skupiona jest w następujących miejscowościach: Szerominek, Siedlin, Ilinko, Bońki i Brody – najczęściej w pobliżu granic Miasta. Według danych pochodzących z 2021 roku, miejscowościami w których mieszkał największy procent mieszkańców Gminy Płońsk były: Szerominek – 9,1%, Skarżyn – 6,0%, Bońki – 5,6%.

Na terenie Gminy przecinają się dwa ważne szlaki komunikacyjne: przebiegająca z północy droga ekspresowa nr 7 (Gdańsk – Warszawa – Kraków – Chyżne) oraz z południa nr 50, przez co jednostka włączona jest do krajowego systemu transportowego. Dodatkowo przez zachodnią część Gminy przebiega droga krajowa nr 10, łącząca się z drogą krajową nr 50 (stanowiąca otwartą od północy obwodnicę aglomeracji warszawskiej, przeznaczona do przejęcia intensywnego ruchu drogowego omijającego Warszawę od południa: Ciechanów – Płońsk – Sochaczew – Grójec – Ostrów Mazowiecka) na terenie Miasta Płońsk. We wschodniej części Gminy, przez miejscowości: Poświętne, Strachówko i Strachowo przebiega droga wojewódzka nr 632 (Płońsk – Marki). Wyżej wymienione drogi ekspresowe, krajowe oraz wojewódzkie wraz z systemem dróg powiatowych (około 36,7 km) zapewniają zewnętrzne powiązania komunikacyjne. Drogi gminne stanowią uzupełnienie układu drogowego, ich długość wynosi 212,1 km. Przez teren Gminy ani w jej pobliżu nie przebiegają autostrady.

Przez tereny Gminy Płońsk przebiega linia kolejowa nr 027, a na jej obszarze znajdują się 2 stacje kolejowe: zlokalizowana przy północno-zachodniej granicy w miejscowości Arcelin oraz wschodniej – w miejscowości Dalanówek. Ponadto stacja znajduje się również na obrzeżach Miasta Płońsk.

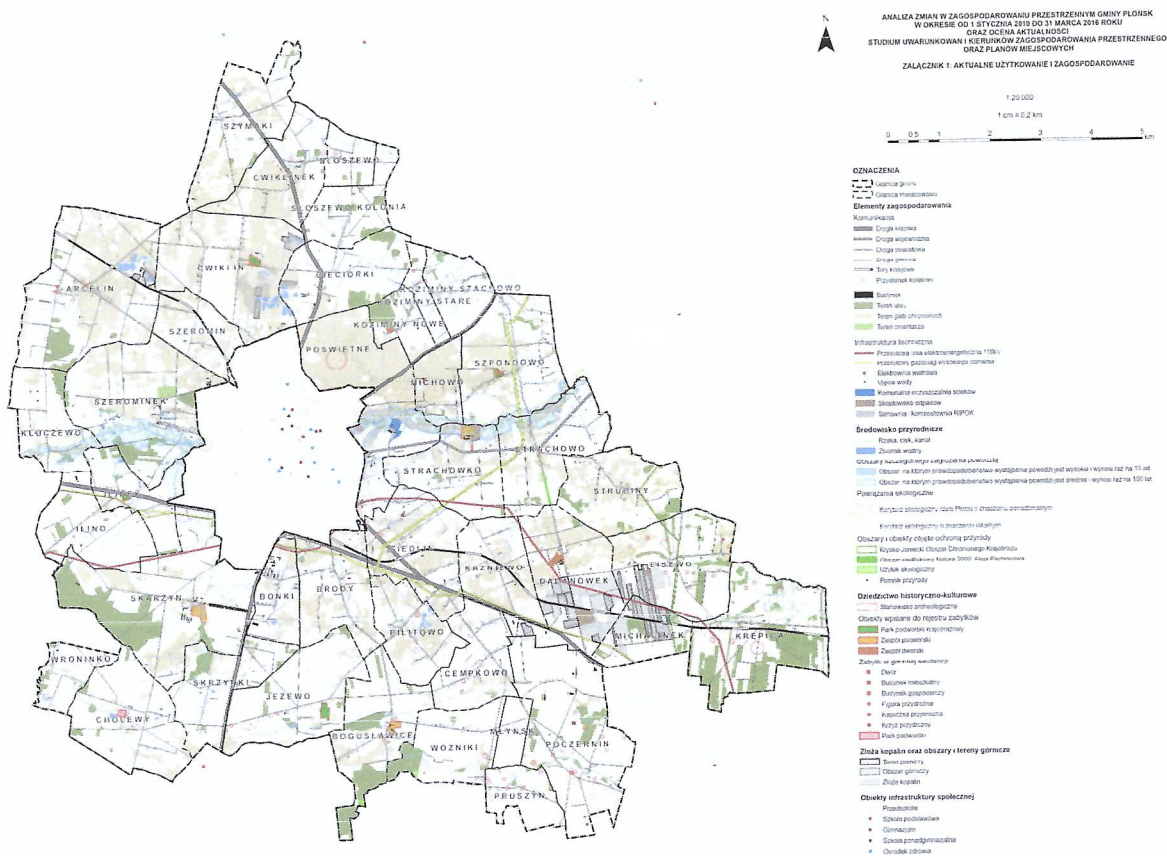
Odległości drogowe do ważniejszych dużych miast są następujące: stolica województwa – Warszawa – oddalona jest o ok. 70 km (ok. 1 h 30 min jazdy samochodem), najbliższe duże miasto – Ciechanów – oddalone jest o ok. 35 km (ok. 40 min) od centrum Gminy, Płock około 50 km (50 minut jazdy samochodem).

Na terenie Gminy Płońsk występują następujące obszarowe formy ochrony przyrody, które łącznie zajmują 6,5% powierzchni Gminy:

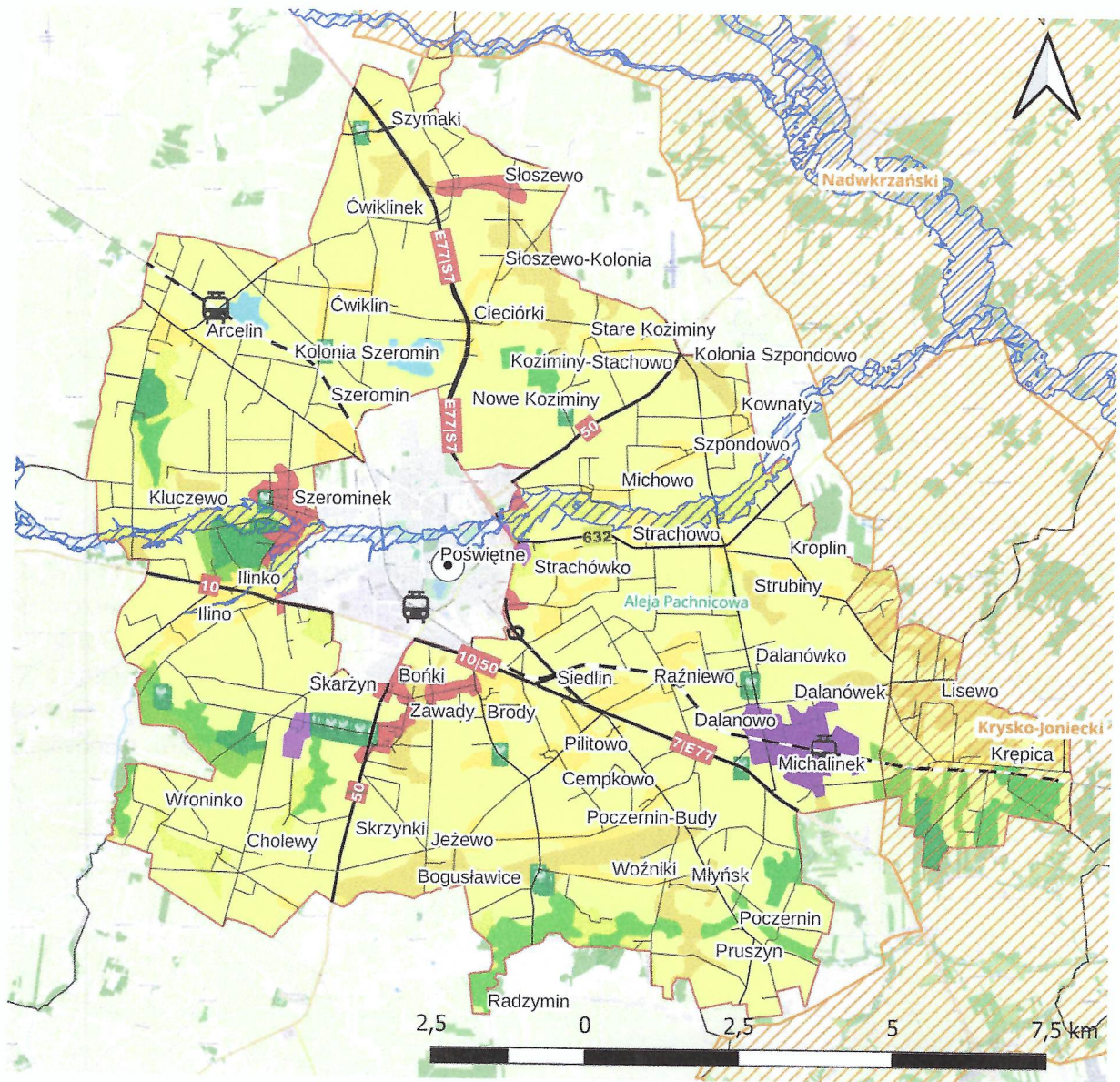
- Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu – o powierzchni 823,8 ha w całości położony jest w granicach Nadleśnictwa Płońsk. Jest to morenowa równina, która posiada urozmaicenie w postaci łańcucha wzgórz morenowych i kemowych o maksymalnej wysokości 100 m n.p.m.

- Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje tereny otaczające dolinę rzeki Wkry. Został uznany za obszar chroniony ze względu na wyjątkowe walory krajobrazowe oraz zróżnicowane ekosystemy, które stanowią istotną wartość. Obszar ten ma także potencjał turystyczny i rekreacyjny. Ponadto pełni istotną funkcję w roli korytarzy ekologicznych, które pomagają w zachowaniu ciągłości środowiska przyrodniczego oraz bioróżnorodności.
- Specjalny obszar ochrony siedlisk Aleja Pachnicowa (Natura 2000) – aleja obejmuje 730 m fragment drogi powiatowej nr 741 (Szpondowo – Strachowo – Poczernin) razem z pobocznymi między miejscowościami Szpondowo i Dalanówek. Wzdłuż poboczy rosną 94 wierzby, w 36 z nich znaleziono ślady obecności chrząszcza: pachnicy dębowej.
- 11 pomników przyrody, w tym jeden głaz narzutowy w msc. Brody,
- 2 użytki ekologiczne w sołectwach: Bogusławice – bagno pow. 0,46 ha oraz sołectwo Woźniki – bagno o pow. 0,69 ha.

Z punktu widzenia hydrograficznego Gmina Płońsk należy do dorzecza Wisły oraz regionu wodnego Dolnej Wisły. Na terenie Gminy występują następujące jednolite części wód powierzchniowych: Wkra od Mławki do Sony (RW20001126879), Naruszewka (RW200010268949), Dobrzyca (RW2000102687289), Płonka do Żurawianki (RW2000102687679), Raciążnica od Rokitnicy do ujścia (RW2000112687299), Płonka od Żurawianki do ujścia (RW2000112687699). Główną rzeką na terenie Gminy Płońsk jest rzeka Płonka. Jest to rzeka o długości 42,6 km, stanowiąca prawy dopływ Wkry.

Ryc. 7. Użytkowanie i zagospodarowanie Gminy Płońsk
Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego

○ Ośrodek lokalny	■ Zabudowa miejska luźna
□ Gmina Płońsk	■ Tereny przemysłowe lub handlowe
🚂 stacje kolejowe	■ Miejsca eksploatacji odkrywkowej
— droga krajowa	■ Grunty orne poza zasięgiem urządzeń nawadniających
— droga wojewodzka	■ Sady i plantacje
— droga powiatowa	■ Łąki, pastwiska
— droga gminna	■ Złożone systemy upraw i działek
— linia kolejowa	■ Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej
🌳 Pomniki przyrody	■ Lasy liściaste
🌿 Użytek ekologiczny	■ Lasy iglaste
▨ Specjalne Obszary Ochrony (Natura 2000)	■ Lasy mieszane
▨ Obszary Chronionego Krajobrazu	■ Lasy i roślinność krzewiasta w stanie zmian
▨ Obszar zagrożony powodzią	■ Zbiorniki wodne

Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Płońsk
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie Corine Land Cover 2018

W ramach Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze zawarto rekomendacje dotyczące następujących zasad kierunków działań dla obszarów:

1. całej gminy:
  - rozwój przestrzenny powinien następować w pasmach utworzonych wzdłuż korytarzy komunikacyjnych (tj. wzdłuż korytarza wyznaczonego przez drogę S7),
  - pomiędzy pasami rozwoju należy zachować przestrzenie ekstensywnego użytkowania jako obszary zaplecza przyrodniczego, które powinny wchodzić w formie klinów do centrów miast,
  - dla liniowych obiektów infrastruktury transportowej i energetycznej należy zachować korytarze przestrzenne, w miarę możliwości wspólne (tzw. korytarze infrastrukturalne),
  - lokalizacja obiektów produkcji energii nie powinna kolidować z innymi funkcjami terenów, w tym szczególnie usytuowanie elektrowni wiatrowych nie może powodować uciążliwości dla zabudowy przeznaczonej na stały pobyt ludzi, obiektów wrażliwych na zakłócenie promieniowania elektroenergetycznego, a także obszarów o cennych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
2. o cennych walorach przyrodniczo-kulturowych:
  - utrzymanie cennych krajobrazowo przestrzeni otwartych, ograniczenie inwestowania na terenach rolnych i leśnych, zagospodarowanie rezerw terenowych w istniejących strukturach przestrzennych.

W „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego” przyjętym uchwałą nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego dnia 19 grudnia 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. Z dnia 28 grudnia 2018 r. poz. 13180) Gmina Płońsk została zaliczona do obszarów szczególnego zagrożenia powodzią suszą i osuwiskami, a ryzyko powodziowe związane z Wkrą określono jako umiarkowane. W Planie zakłada się podejmowanie działań związanych z bezpieczeństwem ludności i mienia na obszarach, na których występuje zagrożenie powodziowe, rekomenduje się następująco:

- uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym,
- zachowanie i tworzenie systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych i kanałów ulgi, które umożliwią sterowanie przepływami wód,
- zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych terenów zalewowych poprzez ich ekstensywne wykorzystanie rolnicze (m.in. wypas, koszenie łąk ograniczające zakrzewieni oraz ograniczenia w nawożeniu i zakaz stosowania środków ochrony roślin i wypalania traw),
- prowadzenie robót utrzymaniowych i udrażniających, kształtujących przemieszczanie się wezbrań na obszarach międzywala,
- ograniczanie zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej poza jednostkami osadniczymi, a także zabudowy polderów oraz lokalizacji obiektów i instalacji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym zakładów dużego i zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnych awarii.

Ryc. 9. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią
 Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Kształtowanie polityki przestrzennej Gminy powinno odbywać się zatem w oparciu o zasady zagospodarowania ujęte w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego”, jak i poniższe wytyczne:

- tworzenie warunków zmierzających do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców Gminy;
- harmonijny i skoordynowany rozwój struktur osadniczych przy uwzględnieniu cech i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz tradycji regionu;
- stałe dążenie do kształtowania i poprawy ładu przestrzennego stanowiącego wartość ogólnospołeczną;
- ochrona tradycji i kultury regionu;

- ochrona środowiska przyrodniczego i kulturowego, przy założeniu racjonalnego ich wykorzystania dla potrzeb lokalnych i ponadlokalnych skorelowanego z procesem rozwoju społeczno-gospodarczego;
- bezpieczeństwo publiczne, ochrona zdrowia i życia ludzi, ochrona mienia;
- rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej przy uwzględnieniu integralności wewnętrznej Gminy oraz powiązań ponadlokalnych, służących wzmocnieniu konkurencyjności i spójności regionu.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań.

Cele strategiczne oraz cele operacyjne ujęte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów mieszkańców na obszarze Gminy Płońsk. Wobec tego komplementarność celów wyznaczonych w Strategii z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji dokumentu.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+ Innowacyjne Mazowsze jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa, określającym kierunki polityki rozwoju w perspektywie średnio- i długookresowej, wskazującym główne wyzwania, a także cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Z jednej strony jest punktem odniesienia dla innych dokumentów strategicznych, programowych i planistycznych na poziomie regionalnym oraz lokalnym, jednocześnie przenosząc na poziom regionalny zapisy dokumentów przyjętych przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej i Komisję Europejską. Strategia wpisuje się w ramy czasowe przyszłej perspektywy programowania Unii Europejskiej.

W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+ Innowacyjne Mazowsze za priorytetowy cel główny przyjęto:

ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI ŻYCIA POPRZEZ TRWAŁY I ZRÓWNOWAŻONY PRZESTRZENNIE ROZWÓJ WOJEWÓDZTWA, SŁUŻĄCY WZROSTOWI ZNACZENIA REGIONU W EUROPIE I NA ŚWIECIE, PRZY POSZANOWANIU ZASOBÓW ŚRODOWISKA.

Realizacja celu głównego odbywać się będzie poprzez pięć celów strategicznych przyporządkowanych pięciu obszarom:

Tab. 4. Cele strategiczne przyjęte w STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Obszar	Nazwa celu	Opis celu
Gospodarka	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój działalności gospodarczej oraz transfer i wykorzystanie nowych technologii
Dostępność	Dostępne i mobilne Mazowsze	Poprawa dostępności i spójności terytorialnej regionu przy ograniczeniu presji na przestrzeń i środowisko, kształtowanie ładu przestrzennego
Środowisko i energetyka	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Poprawa stanu środowiska poprzez racjonalne gospodarowanie zasobami przyrody
Spółeczeństwo	Mazowsze zintegrowane społecznie	Poprawa jakości i dostępności do usług społecznych oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego w ramach nowoczesnej gospodarki
Kultura i dziedzictwo	Mazowsze bogate kulturowo	Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju województwa i poprawy jakości życia

Źródło: STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Poniższa tabela przedstawia spójność celów operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 z kierunkami działań wskazanymi w STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

Tab. 5 Spójność kierunków strategii wojewódzkiej ze Strategią Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO 2030+ INNOWACYJNE MAZOWSZE	STRATEGIA ROZWOJU GMINY PŁOŃSK NA LATA 2023-2030
<p style="text-align: center;">GOSPODARKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości 2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji 3. Cyfryzacja gospodarki 4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki 5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich 	<p style="text-align: center;">Cel II: Zrównoważona gospodarka oparta na lokalnych zasobach</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Rozwój sfery gospodarczej Gminy 2.2. Wzrost konkurencyjności wykorzystujący potencjał Gminy
<p style="text-align: center;">DOSTĘPNOŚĆ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni 2. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu 3. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach 	<p style="text-align: center;">Cel I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna
<p style="text-align: center;">ŚRODOWISKO I ENERGETYKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska 2. Proekologiczna transformacja energetyki 3. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu 4. Poprawa jakości środowiska 5. Podnoszenie efektywności energetycznej 	<p style="text-align: center;">Cel I: Atrakcyjna przestrzeń zwiększająca potencjał rozwojowy Gminy</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i sieciowej 1.2 Poprawa jakości stanu środowiska przyrodniczego 1.3. Świadoma i aktywna polityka przestrzenna

SPOŁECZEŃSTWO
1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
2. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych
3. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców
4. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki
5. Włączenie i integracja społeczna

KULTURA I DZIEDZICTWO
1. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego
2. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa
3. Upowszechnianie kultury i twórczości
4. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej

Cel II: Zrównoważona gospodarka oparta na lokalnych zasobach
2.1 Rozwój sfery gospodarczej Gminy
Cel III: Aktywne i zdrowe społeczeństwo w Gminie Płońsk
3.1 Rozwinięta oferta edukacyjna oraz opiekuńcza dla najmłodszych
3.2 Wzmacnianie usług pomocy społecznej i opieki zdrowotnej
3.3. Przeciwdziałanie problemom społecznym i wykluczeniu społecznemu

Cel II: Zrównoważona gospodarka oparta na lokalnych zasobach
2.2. Wzrost konkurencyjności wykorzystujący potencjał Gminy
2.3. Rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej

Źródło: opracowanie własne

W Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ „Innowacyjne Mazowsze” określono obszary strategicznej interwencji (OSI) o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych możliwościach do aktywowania potencjałów rozwojowych, do których jest kierowana interwencja publiczna. Wyznaczone zostały dwa typy OSI: problemowe oraz bieguny wzrostu.

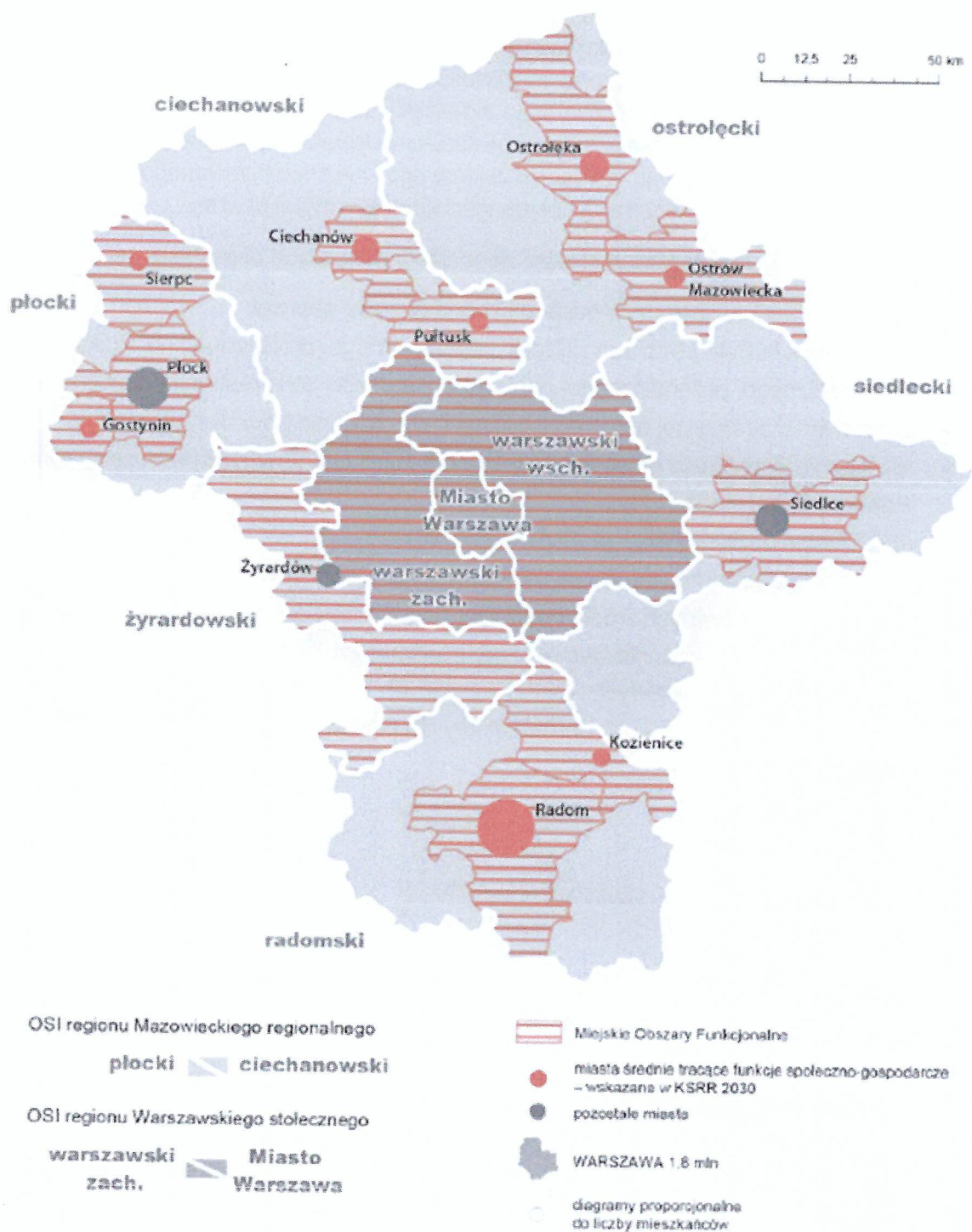
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze zalicza Gminę Płońsk do Ciechanowskiego Obszaru Strategicznej Interwencji – problemowego. OSI problemowe wyznaczone zostały w celu zniwelowania istniejących problemów oraz barier dla rozwoju nowych lub istniejących funkcji, a także poprawy warunków życia mieszkańców w podregionach województwa mazowieckiego. Interwencję w OSI problemowym ograniczono do kluczowych obszarów tematycznych, których potencjał jest niedostatecznie wykorzystany bądź które negatywnie oddziałują na pozostałe sfery życia społeczno-gospodarczego.

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ „Innowacyjne Mazowsze”, interwencja w OSI ciechanowskiego orientowana będzie na podnoszenie poziomu przedsiębiorczości, rozwój firm i poprawę oferty inwestycyjnej podregionu, czego efektem będzie wzrost liczby miejsc pracy i wzmocnienie bazy dochodowej samorządów lokalnych. Działania ukierunkowane będą na wykorzystanie istniejącego potencjału bazy przemysłowej miast, sektora na-

uki, sektora rolno-spożywczego i walorów środowiska przyrodniczego w celu przywrócenia atrakcyjności obszaru w sferze gospodarczej. Istotne jest wzbogacenie bazy dydaktycznej podregionu z naciskiem na innowacyjność, współpracę z otoczeniem biznesowym, gospodarczym i społecznym. Wspieranie przedsiębiorczości oraz możliwości rozwoju z zapewnieniem opieki społecznej i edukacji stwarza szansę na pozostanie osób aktywnych zawodowo w podregionie ciechanowskim. Istotne będzie również ograniczenie emisji zanieczyszczeń, w tym poprzez rozwój zintegrowanego systemu niskoemisyjnego transportu zbiorowego i niezmotoryzowanego, co pozwoli jednocześnie na zwiększenie wewnętrznej dostępności komunikacyjnej obszaru.

Działania OSI ciechanowskim koncentrować się mają na poniższych obszarach:

1. Wsparcie rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru poprzez:
  - wsparcie wykształconych specjalizacji: sektora rolnego, przemysłu rolno-spożywczego,
  - elektronicznego, poligraficznego, poprawę dostępności do infrastruktury społecznej,
  - zapewnienie atrakcyjnej oferty edukacyjnej i wzbogacenie bazy dydaktycznej,
  - wspieranie współpracy przedsiębiorstw z podmiotami badawczymi i wdrożeniowymi.
2. Poprawę stanu środowiska poprzez:
  - zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych,
  - rozbudowę i modernizację systemów kanalizacyjnych, gazowych i ciepłowniczych,
  - wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i termomodernizację budynków,
  - rozwój zintegrowanego, niskoemisyjnego transportu zbiorowego poprawiającego dostępność przystanków kolejowych i centrów lokalnych,
  - rozwój sieci tras rowerowych i infrastruktury dla pieszych.

Ryc. 10. Obszar strategicznej interwencji województwa mazowieckiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego wskazuje inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, których realizacja przewidziana jest również na obszarze Gminy Płońsk. Są to:

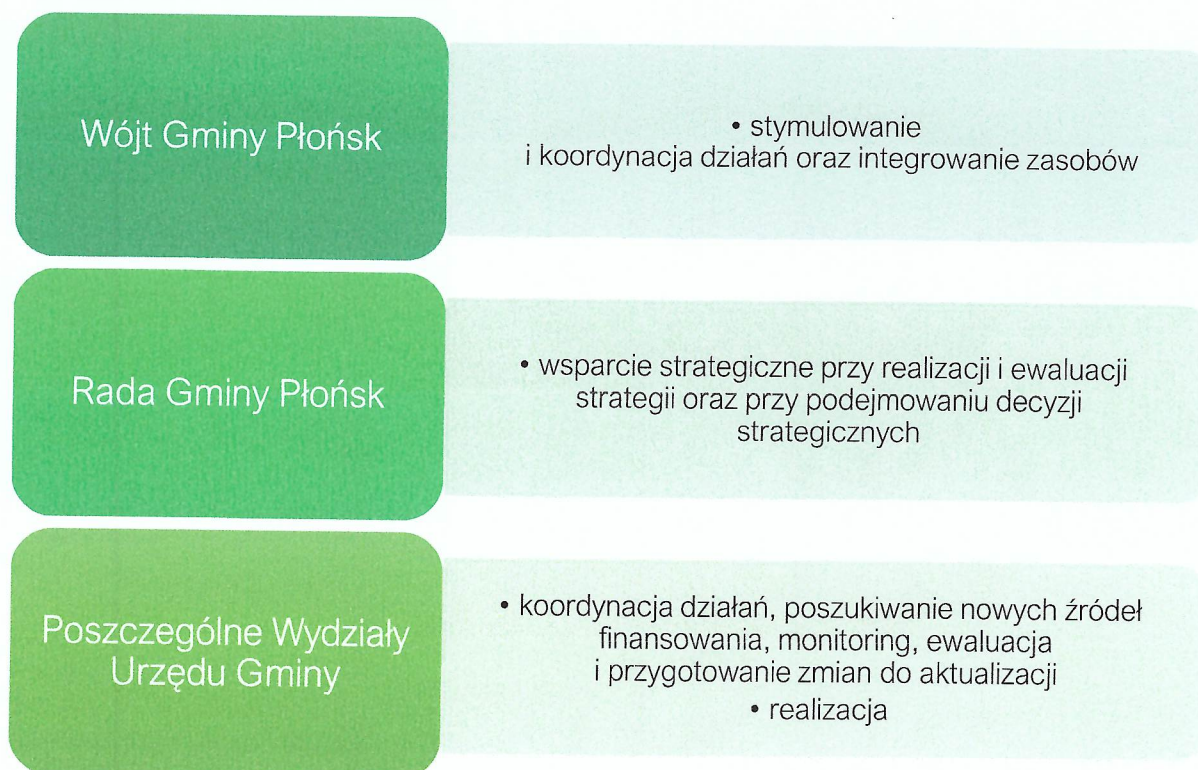
- Inwestycje celu publicznego w zakresie dróg krajowych: *Budowa drogi S7 Olsztynek - Płońsk, odc. Napierki – Płońsk* (inwestycja zrealizowana),

- Inwestycje celu publicznego w zakresie dróg krajowych: *Budowa drogi S7 Gdańsk – Warszawa, odc. Płońsk – Czosnów*,
- Inwestycje celu publicznego w zakresie prac na linii kolejowej *Nasielsk – Sierpc*,
- Inwestycje celu publicznego w zakresie systemów energetycznych: *Budowa gazociągu Płońsk – Olsztyn (rozbudowa istniejącego gazociągu)*,
- Inwestycje celu publicznego w zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej: *Inwestycje w zakresie sieci kanalizacyjnych, w tym budowa i modernizacja (aglomeracja ściekowa Płońsk); Inwestycje w zakresie indywidualnych systemów oczyszczania*,
- Inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej: *Przebudowa jazu na rzece Płonce w km 8+258, gm. Płońsk, pow. Płoński*,
- Inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej: *Zapewnienie odpowiedniej przepustowości koryta rzeki Płonki od km 13+348 do km 19+007, m. i gm. Płońsk, pow. Płoński*,
- Inwestycje celu publicznego w zakresie gospodarki odpadami wynikającymi z *Planu gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024*.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg procesu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 jest kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, jak i ewaluację. Poprzez gromadzenie i analizę danych, wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń Strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, Urząd Gminy Płońsk, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Płońsk, Rada Gminy Płońsk oraz odpowiednie wydziały Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu. Rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego. Obecnie obowiązującymi dokumentami wieloletnimi w Gminie są:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Płońsk,
- Gminny Program Opieki Nad Zabytkami Gminy Płońsk na lata 2021-2024,

- Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Płońsk na lata 2022-2027,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Płońsk na lata 2023-2032,
- Program Ograniczenia Niskiej Emisji Dla Gminy Płońsk Na Lata 2018-2024.

Dodatkowo, Gmina Płońsk opracowuje i wdraża programy roczne, takie jak Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Płońsk, Roczny program współpracy Gminy Płońsk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dokumentami, które wymagać będą aktualizacji bądź przyjęcia w okresie realizacji Strategii będą m.in.: Gminny Program Rewitalizacji, Program Opieki Nad Zabytkami, Gminny Program Wspierania Rodziny, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych czy Program Ochrony Środowiska. W obliczu reformy planowania przestrzennego, do końca 2025 roku, Gmina jest zobowiązana do przygotowania Planu Ogólnego, który zastąpi istniejące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy.

Wdrażając Strategię, Gmina będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez podmioty z jej otoczenia, do których należy w szczególności Powiat Płoński. W chwili przyjęcia dokumentów przez ww. podmioty, Gmina dokona analizy zgodności zapisów swojej Strategii i w razie potrzeby dokona ich aktualizacji.

Dodatkowo Gmina będzie dążyć do wprowadzenia rozwiązań związanych z inteligentnym zarządzaniem, wykorzystując nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne, rozpowszechniając ideę Smart City. Narzędzia te zapewnią sprawną pracę Urzędu Gminy, jednostek podległych, ale również wpłyną na ochronę środowiska i możliwości pomiaru jakości życia w Gminie.

W celu wdrożenia praktyki angażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach Gminy.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizacją polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego”. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Dodatkowo, narzędziem wspomagającym monitorowanie wdrażania Strategii będzie tabela ewaluacyjna stanowiąca Załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. W tabeli znajduje się miejsce na wprowadzenie jednostki odpowiedzialnej za realizację celów, a także kolumny z planowaną datą wykonania zadania oraz datą faktyczną. Na podstawie tego uzupełniona zostanie ostatnia część tabeli ewaluacyjnej, zawierająca informację o stanie realizacji danego działania. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części osiągnięto założony cel operacyjny, a dalej strategiczny.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Płońsk na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, w ramach Funduszy Europejskich dla Mazowsza dla bieżącej perspektywy finansowej (2021-2027) oraz kolejnego okresu, a także ogólnopolskich programów operacyjnych;
- ogólnopolskie programy operacyjne;
- programy rządowe;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe, np. Fundusze Norweskie;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane do podmiotów publicznych i prywatnych.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- FS – Fundusz Spójności,
- EFS+ – Europejski Fundusz Społeczny+,
- FST – Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, będący częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- FENIKS – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- FENG – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- FERK – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- PTFE – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- FEPŻ – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Płońsk na lata 2023-2030. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga również i zakłada współpracę z Gminami sąsiednimi, powiatem płońskim oraz województwem mazowieckim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawą do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób nie zagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiającą spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa określać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w podatkach dochodowych. Na tej podstawie wyznaczone będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na poszczególne przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Zgodnie z Uchwałą Nr LXVII/475/2023 Rady Gminy Płońsk z dnia 26 września 2023 r. w sprawie zmiany *Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Płońsk*, potencjał inwestycyjny Gminy rozumiany jest jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów) i w latach 2023-2030 wyniesie ok. 40,74 mln zł, w tym ponad 26 mln zł w 2023 roku. Należy mieć jednak na uwadze, że WPF najbardziej precyzyjnie odnosi się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny przedstawia również szacunkowe wartości.

Załącznik 1:
Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Płońsk

Gmina Płońsk
BLISKO LUDZI